

COM(71) 1232 def.

Brussel, 10 november 1971

Voorstel voor een
vierde richtlijn van de Raad

op grondslag van artikel 54 lid 3 sub g) strekkende tot het coördineren van de waarborgen welke in de Lid-staten worden verlangd van de vennootschappen om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden met betrekking tot de indeling en de inhoud van de jaarrekening en het jaaroverzicht, de waarderingsmethoden alsmede de openbaarming van deze stukken

(door de Commissie bij de Raad ingediend)

INHOUD

I. VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN	blz. 1 - 42
II. TOELICHTING	blz. 43 - 89

Historical Archives of the European Commission

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN.

GELET op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 54, lid 3 sub g);

GEZIEN het voorstel van de Commissie,

GEZIEN het advies van het Europese Parlement,

GEZIEN het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

OVERWEGENDE dat de coördinatie van de nationale voorschriften inzake de indeling en de inhoud van de jaarrekening en het jaaroverzicht, de waarderingsmethoden alsmede de openbaarmaking van deze stukken voor wat betreft de naamloze vennootschap en de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van bijzonder belang is zowel voor de bescherming van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden ;

OVERWEGENDE dat de coördinatie van de desbetreffende voorschriften voor de vennootschappen van voormelde rechtsvormen ter zelfder tijd moet plaatsvinden aangezien hun werkzaamheid vaak de grenzen van het nationale grondgebied overschrijdt en anderzijds door hen aan derden geen andere waarborg wordt geboden dan het vermogen van de vennootschap ; dat trouwens door artikel 2, lid 1 sub f) van Richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 de noodzaak en het dringende karakter van deze coördinatie werden erkend en bevestigd ;

OVERWEGENDE dat voorts met betrekking tot de omvang van de openbaar te maken financiële gegevens gelijkwaardige juridische voorwaarden voor concurrerende vennootschappen van dezelfde rechtsvorm in de Gemeenschap moeten worden geschapen ;

OVERWEGENDE dat de jaarrekening een zo juist mogelijk inzicht dient te verschaffen in het vermogen, de financiële positie en de resultaten van de vennootschap ; dat te dien einde voor de opstelling van de balans en de winst- en verliesrekening schema's met in beginsel verplichte posten moeten worden voorgeschreven en de in de verschillende Lid-staten aanvaarde waarderingsmethoden moeten worden gecoördineerd opdat de gelijkwaardigheid van de door de jaarrekeningen geboden informatie wordt verzekerd ;

OVERWEGENDE dat de jaarrekeningen van naamloze vennootschappen voor aandeelhouders en derden zo toegankelijk mogelijk moeten zijn ; dat zij daarom in hun geheel in een nationaal publicatieblad moeten worden bekendgemaakt ;

Historical Archives of the European Commission

OVERWEGENDE dat ten aanzien van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid onderscheid kan worden gemaakt tussen de informatie van de vennoten en de informatie van derden ; dat aan de vennoten van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid dezelfde informatie moeten worden verstrekt als aan de aandeelhouders van een naamloze vennootschap ; dat ten aanzien van de informatie van derden in verband met de beperking van de aansprakelijkheid van de vennoten in beginsel eenzelfde openheid moet bestaan als bij de naamloze vennootschap ; dat hierop echter voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van geringe omvang, uitzonderingen kunnen worden voorzien,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD :

Historical Archives of the European Commission

Artikel 1

1. a) De door de artikelen 2 tot en met 47 van deze richtlijn voorgeschreven coördinatiemaatregelen zijn van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften van de Lid-staten die betrekking hebben op vennootschappen van de volgende rechtsvorm :

- in Duitsland :

Die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien ;

- in België :

de naamloze vennootschap, la société anonyme
de commanditaire vennootschap op aandelen, la société en commandite
par actions

- in Frankrijk :

la société anonyme, la société en commandite par actions ;

- in Italië :

la società per azioni, la società in accomandita per azioni ;

- in Luxemburg :

la société anonyme, la société en commandite par actions ;

- in Nederland :

de naamloze vennootschap, de commanditaire vennootschap op aandelen.

b) De door de artikelen 48 tot en met 50 van deze richtlijn voorgeschreven coördinatiemaatregelen zijn van toepassing op de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften van de Lid-staten die betrekking hebben op vennootschappen van de volgende rechtsvorm :

- in Duitsland :

die Gesellschaft mit beschränkter Haftung ;

- in België :

de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid, la société de
personnes à responsabilité limitée ;

- in Frankrijk :

la société à responsabilité limitée ;

- in Italië :

la società a responsabilità limitata ;

- in Luxemburg :

la société à responsabilité limitée ;

- in Nederland :

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

2. Tot aan een latere coördinatie van de waarborgen die van kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen worden verlangd, zijn de Lid-staten niet verplicht de bepalingen van deze richtlijn op deze ondernemingen toe te passen.

Historical Archives of the European Commission

.../...

Afdeling 1

Algemene bepalingen

Artikel 2

1. De jaarrekening bestaat uit de balans, de winst- en verliesrekening en de bijlage. Deze stukken vormen een geheel.
2. De jaarrekening moet beantwoorden aan de vereisten van een regelmatige boekhouding.
3. De jaarrekening moet duidelijk en overzichtelijk worden opgesteld. Binnen het kader van de waarderings- en indelingsvoorschriften dient zij een zo juist mogelijk inzicht te verschaffen in het vermogen, de financiële positie en de resultaten van de vennootschap.

Afdeling 2

Indeling van de jaarrekening

Artikel 3

De indeling van de balans en de winst- en verliesrekening en in het bijzonder de wijze van presentatie mag niet van het ene boekjaar op het andere worden gewijzigd. Afwijkingen van dit beginsel zijn in uitzonderingsgevallen toegestaan. Deze dienen in de bijlage te worden vermeld, en moeten behoorlijk worden gemotiveerd.

./...

Artikel 4

1. In de balans en in de winst- en verliesrekening moeten de in de artikelen 8, 9 en 20 tot en met 23 van deze richtlijn bedoelde posten afzonderlijk worden opgenomen. Een verdere onderverdeling van de met arabische cijfers aangeduide posten is toegestaan.

2. In uitzonderingsgevallen mag, wanneer het bijzondere karakter van de onderneming dat noodzakelijk maakt, bij de met arabische cijfers aangeduide posten van de balans en de winst- en verliesrekening van de voorgeschreven indeling worden afgeweken. De afwijkende indeling moet echter een gelijkwaardig inzicht geven en in de bijlage worden toegelicht.

3. De Lid-staten kunnen toestaan dat de met arabische cijfers aangeduide posten van de balans en de winst- en verliesrekening worden samengevoegd wanneer zij met het oog op het doel van artikel 2, lid 3, van deze richtlijn van ondergeschikte betekenis zijn.

4. Bij elke post van de balans en van de winst- en verliesrekening moet het overeenkomstige cijfer van het voorgaande boekjaar worden vermeld.

Artikel 5

De Lid-staten kunnen toestaan dat de schema's van de balans en van de winst- en verliesrekening worden aangepast teneinde de bestemming van de resultaten daarin te verwerken.

Artikel 6

Compensatie tussen actief- en passiefposten en tussen baten- en lastenposten is niet toegestaan.

Afdeling 3

Indeling van de balans

Artikel 7

Voor de indeling van de balans nemen de Lid-staten de in de artikelen 8 en 9 voorziene schema's in hun wetgeving op en stellen deze ter keuze van de vennootschappen.

Artikel 8

A C T I V A

- A. Uitstaande vorderingen tot volstorting van het geplaatste kapitaal, daarvan opgeëist
- B. Kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd.
- C. Vaste activa :
 - I. Immateriële vaste activa :
 - 1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling, voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd
 - 2. Concessies, octrooien, licenties, merken en soortgelijke rechten en waarden voor zover zij
 - a) onder bezwarende titel zijn verworven en niet onder 3 moeten worden vermeld
 - b) in eigen bedrijf zijn gecreëerd, voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd
 - 3. Overgenomen goodwill
 - 4. Vooruitbetalingen.

II. Materiële vaste activa :

1. Terreinen en gebouwen
2. Technische installaties en machines
3. Andere installaties, technische en administratieve uitrusting
4. Vooruitbetalingen en materiële vaste activa in uitvoering.

III. Deelnemingen en andere financiële vaste activa :

1. Belangen in verbonden ondernemingen
2. Vorderingen op verbonden ondernemingen
3. Deelnemingen
4. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
5. Waardepapieren die tot de vaste activa behoren
6. Overige vorderingen
7. Eigen aandelen (met vermelding van hun nominale waarde of hun fractiewaarde) voor zover het nationale recht toestaat dat zij op de balans worden opgevoerd.

D. Vlottende activa:

I. Voorraden:

1. Grond-, hulp- en brandstoffen
2. Goederen in bewerking en afvalprodukten
3. Gereed produkt en handelsgoederen
4. Vooruitbetalingen .

II. Vorderingen:

(Bij elk der volgende posten moet telkens afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de vorderingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar)

1. Vorderingen uit hoofde van de levering van goederen en het verrichten van diensten
2. Vorderingen op verbonden ondernemingen
3. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
4. Overige vorderingen.

III. Tot de vlottende activa behorende waardepapieren en liquide middelen :

1. Belangen in verbonden ondernemingen
2. Wissels
3. Tegoeden bij kredietinstellingen, postgirosaldi, cheques en kasmiddelen
4. Eigen aandelen (met vermelding van hun nominale waarde of hun fractiewaarde) voor zover het nationale recht toestaat dat zij op de balans worden opgevoerd
5. Overige waardepapieren.

E. Overlopende posten.

F. Verlies :

- I. Resultaat van het boekjaar
- II. Overgedragen resultaten.

P A S S I V A

A. Geplaatst kapitaal.

(De aandelen moeten gesplitst naar de soorten aandelen worden opgenomen met vermelding van de nominale waarde, of de fractiewaarde)

B. Reserves :

1. Wettelijke reserve
2. Agio-reserve
3. Herwaarderingsreserve
4. Reserve voor eigen aandelen
5. Statutaire reserves
6. Vrije reserves.

./...

C. Waardecorrecties, voor zover niet aan de actiefzijde zichtbaar in mindering gebracht of in de bijlage vermeld :

1. Op kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming
2. Op immateriële vaste activa
3. Op materiële vaste activa
4. Op deelnemingen en andere financiële vaste activa
5. Op voorraden
6. Op tot de vlottende activa behorende vorderingen
7. Op tot de vlottende activa behorende waardepapieren en liquide middelen

(De in de posten 2 tot en met 7 genoemde vermogensbestanddelen moeten op dezelfde wijze als aan de actiefzijde worden onderverdeeld)

D. Voorzieningen

1. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen
2. Voorzieningen voor fiscale verplichtingen
daarvan voor latente fiscale verplichtingen
3. Overige voorzieningen.

E. Verplichtingen

(Bij elk der volgende posten moet telkens afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar en het bedrag van de verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan vijf jaar alsmede het bedrag van de verplichtingen welke door zakelijke zekerheid zijn gedekt)

1. Leningen
daarvan converteerbaar
2. Verplichtingen tegenover kredietinstellingen
3. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
4. Verplichtingen uit hoofde van de levering van goederen en het verrichten van diensten
5. Verplichtingen uit hoofde van wissels
6. Verplichtingen tegenover verbonden ondernemingen
7. Verplichtingen tegenover ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
8. Overige verplichtingen.

F. Overlopende posten.

G. Winst

- I. Resultaat van het boekjaar
- II. Overgedragen resultaten.

Artikel 9

- A. Uitstaande vorderingen tot volstorting van het geplaatste kapitaal, daarvan opgeëist
- B. Kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd.
- C. Vaste activa:
- I. Immateriële vaste activa:
1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling, voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd
 2. Concessies, octrooien, licenties, merken en soortgelijke rechten en waarden, voor zover zij
 - a) onder bezwarende titel zijn verworven en niet onder 3 moeten worden vermeld
 - b) in eigen bedrijf zijn gecreëerd, voor zover het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd
 3. Overgenomen goodwill
 4. Vooruitbetalingen
- II. Materiële vaste activa
1. Terreinen en gebouwen
 2. Technische installaties en machines
 3. Andere installaties, technische en administratieve uitrusting
 4. Vooruitbetalingen en materiële vaste activa in uitvoering.
- III. Deelnemingen en andere financiële vaste activa:
1. Belangen in verbonden ondernemingen
 2. Vorderingen op verbonden ondernemingen
 3. Deelnemingen
 4. Vorderingen op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
 5. Waardepapieren die tot de vaste activa behoren
 6. Overige vorderingen
 7. Eigen aandelen (met vermelding van hun nominale waarde of hun fractiewaarde) voor zover het nationale recht toestaat dat zij op de balans worden opgevoerd.

D. Vlottende activa :

I. Voorraden :

1. Grond-, hulp- en brandstoffen
2. Goederen in bewerking en afvalprodukten
3. Gereed produkt en handelsgoederen
4. Vooruitbetalingen.

II. Vorderingen

(Bij elk der volgende posten moet telkens afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de vorderingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar)

1. Vorderingen uit hoofde van de levering van goederen en het verrichten van diensten
2. Vorderingen op verbonden ondernemingen
3. Vorderingen op ondernemingen waarmede een deelnemingsverhouding bestaat
4. Overige vorderingen.

III. Tot de vlottende activa behorende waardepapieren en liquide middelen:

1. Belangen in verbonden ondernemingen
2. Wissels
3. Tegoeden bij kredietinstellingen, postgirosaldi, cheques en kasmiddelen
4. Eigen aandelen (met vermelding van hun nominale waarde of hun fractiewaarde) voor zover het nationale recht toestaat dat zij op de balans worden opgevoerd
5. Overige waardepapieren.

E. Overlopende posten.

- F. Verplichtingen met een restorende looptijd van ten hoogste één jaar:
(Bij elk der volgende posten moet telkens afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de verplichtingen welke door zakelijke zekerheid zijn gedekt).

1. Leningen
daarvan converteerbaar
2. Verplichtingen tegenover kredietinstellingen
3. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
4. Verplichtingen uit hoofde van de levering van goederen en het verrichten van diensten
5. Verplichtingen uit hoofde van wissels
6. Verplichtingen tegenover verbonden ondernemingen
7. Verplichtingen tegenover ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
8. Overige verplichtingen.

G. Vlottende activa hoger dan verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

H. Totaal van de activa na aftrek van de verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar:

I. Verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan één jaar.

(Bij elk der volgende posten moet telkens afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan vijf jaar, alsmede het bedrag van de verplichtingen welke door zakelijke zekerheid zijn gedekt)

1. Leningen
daarvan converteerbaar
2. Verplichtingen tegenover kredietinstellingen
3. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen
4. Verplichtingen uit hoofde van de levering van goederen en het verrichten van diensten
5. Verplichtingen uit hoofde van wissels
6. Verplichtingen tegenover verbonden ondernemingen
7. Verplichtingen tegenover ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
8. Overige verplichtingen.

J. Waardecorrecties, voor zover niet in de bijlage vermeld :

1. Op kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming
2. Op immateriële vaste activa
3. Op materiële vaste activa
4. Op deelnemingen en andere financiële vaste activa
5. Op voorraden
6. Op tot de vlottende activa behorende vorderingen
7. Op tot de vlottende activa behorende waardepapieren en liquide middelen.

(De in de punten 2 tot en met 7 genoemde voorwaardelijke aandelen moeten op dezelfde wijze als onder C. en D. worden onderverdeeld)

K. Voorzieningen :

1. Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen
2. Voorzieningen voor fiscale verplichtingen
daarvan voor latente fiscale verplichtingen
3. Overige voorzieningen.

L. Overlopende posten.

M. Geplaatst kapitaal.

(De aandelen moeten gesplitst naar de soorten aandelen worden opgenomen met vermelding van de nominale waarde of de fractiewaarde).

N. Reserves :

1. Wettelijke reserve
2. Agio-reserve
3. Herwaarderingsreserve
4. Reserve voor eigen aandelen
5. Statutaire reserves
6. Vrije reserves.

O. Resultaat van het boekjaar .

P. Overgedragen resultaten.

Artikel 10

1. Behoort een activum of een passivum tot meer dan een post van het indelingsschema dan moet bij de post waaronder het wordt opgenomen of in de bijlage worden vermeld tot welke andere posten het eveneens behoort, tenzij zulks voor de duidelijkheid en de overzichtelijkheid van de jaarrekening niet noodzakelijk is.

2. Eigen aandelen en belangen in verbonden ondernemingen mogen uitsluitend onder de daartoe uitdrukkelijk voorgeschreven posten worden opgenomen.

Artikel 11

Onder de balans of in de bijlage moeten, voor zover zij niet aan de passiefzijde moeten worden opgenomen, alle garantieverplichtingen ten behoeve van derden worden vermeld, onderverdeeld naar de soorten van garantie die het nationale recht kent en met vermelding van de gestelde zakelijke zekerheid. Indien de garantieverplichtingen bestaan tegenover verbonden ondernemingen, moet zulks bij elk der desbetreffende vermeldingen worden medegedeeld.

Afdeling 4

Nadere voorschriften omtrent bepaalde balansposten

Artikel 12

1. De indeling der activa naar vaste en vlottende activa geschiedt op grond van hun bestemming.

2. Bij de vaste activa moeten de activa worden ingedeeld die bestemd zijn om duurzaam voor de bedrijfsuitoefening te dienen.

3. a) In de balans of in de bijlage moet een historisch overzicht van elke post der vaste activa worden gegeven. Daartoe moeten voor elke post der vaste activa op basis van de oorspronkelijke aanschaffings- of vervaardigingskosten afzonderlijk worden vermeld enerzijds de mutaties alsmede de overboekingen en bijschrijvingen van het boekjaar, en anderzijds de tot de balansdatum gecumuleerde waardecorrecties. Worden de waardecorrecties op de balans vermeld, dan mag dit op de actiefzijde of op de passiefzijde geschieden.

b) Wanneer de jaarrekening voor de eerste maal overeenkomstig de onderhavige richtlijn wordt opgesteld en alsdan de aanschaffings- of vervaardigingskosten van een bestanddeel der vaste activa niet kunnen worden vastgesteld dan ten koste van onverantwoorde uitgaven of tijdverlies, kan de resterende boekwaarde aan het begin van het boekjaar als aanschaffings- of vervaardigingskosten worden beschouwd. Van de toepassing van deze bepaling moet in de bijlage melding worden gemaakt.

c) Bij toepassing van de artikelen 30 en 31 van de onderhavige richtlijn moet het onder a) genoemde historisch overzicht van de verschillende posten der vaste activa worden aangevuld. Daartoe moeten voor elke post afzonderlijk worden vermeld de tot de balansdatum gecumuleerde verschillen bedoeld in de artikelen 30, lid 2 en 31, lid 2 alsmede de tot de balansdatum gecumuleerde aanvullende waardecorrecties.

4. a) In de balans of in de bijlage moet een historisch overzicht van elke post der vlottende activa worden gegeven. Daartoe moeten voor elke post der vlottende activa afzonderlijk worden vermeld de aanschaffings- of vervaardigingskosten van de op de balans opgevoerde waarden alsmede de waardecorrecties. Worden de waardecorrecties op de balans vermeld, dan mag dit op de actiefzijde of op de passiefzijde geschieden.

b) Het bepaalde in lid 3 sub c) is van overeenkomstige toepassing op het overzicht van de post voorraden.

5. Het bepaalde in lid 3 sub a) en b) is van overeenkomstige toepassing op het overzicht van de kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming.

./...

Artikel 13

Onder de post terreinen en gebouwen moeten zowel onbebouwde als bebouwde terreinen met inbegrip van de opstallen en de uitrusting van de gebouwen worden opgenomen.

Wanneer het nationale recht toestaat dat aan het eigendomsrecht gelijkgestelde onroerende rechten onder de activa worden opgevoerd, dient dit onder de post terreinen en gebouwen te geschieden.

Artikel 14

Onder deelnemingen worden in deze richtlijn verstaan rechten in het kapitaal van andere ondernemingen die ten doel hebben de belangen van het eigen bedrijf te bevorderen door het scheppen van een duurzame band met die andere ondernemingen. In dit verband doet het niet ter zake of de rechten al dan niet in waardepapieren zijn belichaamd. Bij bezit van een tiende deel van het geplaatste kapitaal van een onderneming bestaat een vermoeden van deelneming.

Artikel 15

Onder de overlopende actiefposten worden de bedragen opgenomen die vóór de balansdatum zijn betaald in verband met kosten die tot een later boekjaar behoren, alsmede de opbrengsten die tot het boekjaar behoren voor zover zij eerst later zullen worden geïnd. Laatstgenoemde bedragen kunnen echter ook onder de vorderingen worden opgenomen.

Artikel 16

Waardecorrecties zijn correctieposten ten aanzien van vermogensbestanddelen ten einde rekening te houden met al dan niet definitieve waardeverminderingen welke op de balansdatum worden vastgesteld.

./...

Artikel 17

Onder voorzieningen worden opgenomen vaststaande uitgaven voor omvangrijke onderhouds- of reparatiewerkzaamheden die ten laste van een later boekjaar komen, alsmede voor naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten, die op de balansdatum als waarschijnlijk moeten worden beschouwd dan wel vaststaan doch omtrent welke omvang of tijdstip van ontstaan, onzekerheid bestaat.

Voorzieningen kunnen niet ten doel hebben de waarde van onder de activa opgevoerde vermogensbestanddelen te corrigeren.

Artikel 18

Onder de overlopende passiefposten worden de bedragen opgenomen die vóór de balansdatum zijn ontvangen terzake van opbrengsten die tot een later boekjaar behoren, alsmede de kosten die tot het boekjaar behoren doch eerst in een later boekjaar zullen worden betaald. Laatstgenoemde bedragen kunnen echter ook onder de verplichtingen worden opgenomen.

Afdeling 6

Indeling van de winst- en verliesrekening

Artikel 19

Voor de indeling van de winst- en verliesrekening nemen de Lid-staten de in de artikelen 20 tot en met 23 van deze richtlijn opgenomen 'schemen' in hun recht op en stellen deze ter keuze van de vennootschappen.

Artikel 20

I. Bedrijfsresultaat (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfskosten en opbrengsten)

1. Netto-onzet
2. Voorraadmutatie gereed produkt en goederen in bewerking
3. Overige geactiveerde produktie
4. Overige bedrijfsopbrengsten
5. Materiaalkosten
6. Personeelskosten
7. a) Waardecorrecties op kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming en op immateriële en materiële vaste activa
b) Waardecorrecties op vlottende activa
8. Overige bedrijfskosten
9. Bedrijfsresultaat.

II. Financieel resultaat

10. Opbrengsten uit deelnemingen,
daarvan uit verbonden ondernemingen
11. Opbrengsten uit andere waardepapieren en vorderingen die tot de vaste activa behoren,
daarvan uit verbonden ondernemingen
12. Overige renten en dergelijke opbrengsten,
daarvan uit verbonden ondernemingen
13. Waardecorrecties op deelnemingen en andere financiële vaste activa en op waardepapieren die tot de vlottende activa behoren
14. Renten en soortgelijke kosten,
daarvan aan verbonden ondernemingen
15. Financieel resultaat.

III. Buitengewoon resultaat

16. Buitengewone opbrengsten
17. Buitengewone kosten
18. Buitengewoon resultaat
19. Subtotaal.

IV. Belastingen

20. Winstbelastingen
 - verschuldigd
 - latent
21. Overige belastingen voor zover niet opgenomen onder I, II of III.

V. Resultaat van het boekjaar.

Artikel 21

A. Aan de lastenzijde

I. Bedrijfskosten (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfskosten)

1. Daling van de voorraad gereed produkt en goederen in bewerking
2. Materiaalkosten
3. Personeelskosten
4. a) Waardecorrecties op kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming en op immateriële en materiële vaste activa
 - b) Waardecorrecties op vlottende activa
5. Overige bedrijfskosten.

II. Financiële kosten

1. Waardecorrecties op deelnemingen en andere financiële vaste activa en op waardepapieren die tot de vlottende activa behoren
2. Renten en soortgelijke kosten, daarvan aan verbonden ondernemingen.

III. Buitengewone kosten.

IV. Belastingen

1. Winstbelastingen

- verschuldigd
- latent

2. Overige belastingen voor zover niet opgenomen onder I, II of III.

V. Resultaat van het boekjaar.

B. Aan de batenzijde

I. Bedrijfsopbrengsten (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfsopbrengsten)

1. Netto-omzet
2. Stijging van de voorraad gereed produkt en goederen in bewerking
3. Overige geactiveerde produktie
4. Overige bedrijfsopbrengsten.

II. Financiële opbrengsten

1. Opbrengsten uit deelnemingen,
daarvan uit verbonden ondernemingen
2. Opbrengsten uit andere waardepapieren en vorderingen die tot de vaste activa behoren,
daarvan uit verbonden ondernemingen
3. Overige renten en dergelijke opbrengsten,
daarvan uit verbonden ondernemingen.

III. Buitengewone opbrengsten.

V. Resultaat van het boekjaar.

Artikel 22

I. Bedrijfsresultaat (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfskosten en opbrengsten)

1. Netto-omzet
2. Produktiekosten van de omzet (met inbegrip van waardecorrecties)
3. Bruto-omzetresultaat
4. Verkoopkosten (met inbegrip van waardecorrecties)
5. Administratieve kosten (met inbegrip van waardecorrecties)
6. Overige bedrijfsopbrengsten
7. Bedrijfsresultaat.

II. Financieel resultaat

8. Opbrengsten uit deelnemingen ,
daarvan uit verbonden ondernemingen
9. Opbrengsten uit andere waardepapieren en vorderingen die
tot de vaste activa behoren ,
daarvan uit verbonden ondernemingen
10. Overige renten en dergelijke opbrengsten,
daarvan uit verbonden ondernemingen
11. Waardecorrecties op deelnemingen en andere financiële vaste activa
en op waardepapieren die tot de vlottende activa behoren
12. Renten en soortgelijke kosten ,
daarvan aan verbonden ondernemingen
13. Financieel resultaat.

./...

III. Buitengewoon resultaat

14. Buitengewone opbrengsten
15. Buitengewone kosten
16. Buitengewoon resultaat
17. Subtotaal.

IV. Belastingen

18. Winstbelastingen
 - verschuldigd
 - latent
19. Overige belastingen, voor zover niet opgenomen onder I, II of III.

V. Resultaat van het boekjaar.

Artikel 23

A. Aan de lastenzijde

I. Bedrijfskosten (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfskosten)

1. Produktiekosten van de omzet (met inbegrip van waardecorrecties)
2. Verkoopkosten (met inbegrip van waardecorrecties)
3. Administratieve kosten (met inbegrip van waardecorrecties).

II. Financiële kosten

1. Waardecorrecties op deelnemingen en andere financiële vaste activa en op waardepapieren die tot de vlottende activa behoren
2. Renten en soortgelijke kosten, daarvan aan verbonden ondernemingen.

./...

III. Buitengewone kosten.

IV. Belastingen

1. Winstbelastingen

- verschuldigd
- latent

2. Overige belastingen, voor zover niet opgenomen onder I, II of III.

V. Resultaat van het boekjaar.

B. Aan de batenzijde

I. Bedrijfsopbrengsten (buiten de eventueel onder II opgenomen bedrijfsopbrengsten)

1. Netto-omzet
2. Overige bedrijfsopbrengsten.

II. Financiële opbrengsten

1. Opbrengsten uit deelnemingen,
daarvan uit verbonden ondernemingen
2. Opbrengsten uit andere waardepapieren en vorderingen die
tot de vaste activa behoren,
daarvan uit verbonden ondernemingen
3. Overige renten en dergelijke opbrengsten,
daarvan uit verbonden ondernemingen.

III. Buitengewone opbrengsten.

IV. Resultaat van het boekjaar.

Artikel 24

De Lid-staten kunnen ten aanzien van vennootschappen die op de balansdatum aan de volgende criteria voldoen :

- het balanstotaal na aftrek van de waardecorrecties wanneer deze op de passiefzijde worden vermeld, bedraagt ten hoogste één miljoen rekeneenheden,
- de netto-omzet bedraagt ten hoogste twee miljoen rekeneenheden,
- het aantal werknemers dat de vennootschap gedurende het boekjaar in dienst had, was gemiddeld ten hoogste honderd,

de volgende afwijkingen van de in de artikelen 20 tot en met 23 lez. richtlijn opgenomen schema's toestaan :

- a) in artikel 20, onder I samenvoeging van de posten 1 tot en met 5 tot één post genoemd Bruto-resultaat;
- b) in artikel 21, samenvoeging van de posten A I, 1 en 2 en B I, 1 tot en met 4 tot één post, genoemd Bruto-opbrengst of Bruto-kosten;
- c) in artikel 22, onder I samenvoeging van de posten 1, 2, 3 en 6 tot één post, genoemd Bruto-resultaat;
- d) in artikel 23, samenvoeging van de posten A I, 1 en B I, 1 en 2, tot één post, genoemd Bruto-opbrengst of Bruto-kosten.

Indien later de grens van een der bovengenoemde criteria wordt overschreden, mogen deze afwijkingen eerst opnieuw worden toegepast wanneer gedurende twee achtereenvolgende boekjaren aan elk der genoemde criteria is voldaan.

Van de in deze bepaling genoemde bedragen zijn afwijkingen van ten hoogste 10% naar boven of naar beneden toegestaan voor de conversie in de nationale geldeenheid.

Afdeling 6

Nadere voorschriften omtrent bepaalde posten
van de winst- en verliesrekening

Artikel 25

Onder de netto-omzet valt de opbrengst uit de verkoop van produkten, handelsgoederen en diensten, die voor het bedrijf karakteristiek zijn, onder aftrek van opbrengstverminderingen, de belasting over de toegevoegde waarde en andere rechtstreeks over de omzet geheven belastingen.

Artikel 26

1. De posten buitengewone opbrengsten en buitengewone kosten omvatten de opbrengsten respectievelijk kosten die geen betrekking hebben op het boekjaar, alsmede de opbrengsten respectievelijk kosten die geen verband houden met de eigenlijke bedrijfsactiviteiten.
2. Indien deze opbrengsten en kosten van meer dan ondergeschikte betekenis zijn voor de beoordeling van de resultaten, moeten zij naar aard en omvang in de bijlage worden toegelicht.

Artikel 27

Onder de post winstbelastingen moet het bedrag van de over het boekjaar verschuldigde belastingen en de omvang van de latente belastingverplichtingen afzonderlijk worden vermeld.

Afdeling 7

Waarderingsregels

Artikel 28

1. De Lid-staten schrijven voor dat voor de waardering van de posten in de jaarrekening de volgende algemene beginselen in acht worden genomen :

- a) De waarderingsmethoden kunnen niet van het ene boekjaar op het andere worden gewijzigd.
- b) Winsten mogen slechts worden opgenomen voor zover zij op de balansdatum gerealiseerd zijn; anderzijds moeten alle op de balansdatum voorzienbare risico's in aanmerking worden genomen.
- c) Verliezen waarvan het bestaan pas na de balansdatum, doch voor de opstelling van de balans wordt ontdekt, moeten in aanmerking worden genomen indien zij hun oorzaak vinden in het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft.
- d) Waardeverminderingen moeten onafhankelijk van de uitkomsten van het boekjaar in aanmerking worden genomen.
- e) De in de actief- en passiefposten opgenomen waarden moeten individueel worden gewaardeerd.
- f) De eindbalans van een boekjaar moet overeenstemmen met de beginbalans van het daarop volgende boekjaar.

2. Afwijkingen van deze algemene beginselen zijn in uitzonderingsgevallen toegestaan. Deze dienen in de bijlage te worden vermeld en moeten behoorlijk worden gemotiveerd. Hun invloed op het vermogen, de financiële positie en de resultaten moet afzonderlijk worden weergegeven.

./...

Artikel 29

Voor de waardering van de posten in de jaarrekening gelden de artikelen 32 tot en met 39 van deze richtlijn, die uitgaan van het beginsel van de aanschaffings- of vervaardigingskosten.

Artikel 30

1. In afwijking van artikel 29 dezer richtlijn kunnen de Lid-staten toestaan dat materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur en voorraden worden gewaardeerd op basis van de vervangingswaarde.

In dit geval moet worden voorgeschreven dat de toepassing van deze afwijking met opgave van de betreffende posten in de bijlage wordt vermeld en ten aanzien van de in aanmerking genomen waarden wordt gemotiveerd.

2. Bij toepassing van lid 1 moet het verschil tussen de waardering op basis van de vervangingswaarde en de waardering volgens het beginsel van artikel 29, op de passiefzijde worden geboekt op de post herwaarderingsreserve. Deze post moet worden onderverdeeld in :

- Reserve voor materiële vaste activa
- Reserve voor voorraden.

3. De herwaarderingsreserve kan te allen tijde in kapitaal worden omgezet.

4. De herwaarderingsreserve moet worden opgeheven voor zover de daarin opgenomen bedragen niet meer nodig zijn voor de vervanging van de betrokken activa. Deze bedragen maken deel uit van het resultaat van het boekjaar. Zij moeten afzonderlijk in de winst- en verliesrekening worden vermeld.

5. Buiten de in de leden 3 en 4 genoemde gevallen mag de herwaarderingsreserve niet worden opgeheven.
6. De jaarlijkse waardecorrecties worden berekend over de telkens voor het bewuste boekjaar in aanmerking genomen vervangingswaarden.

Artikel 31

1. In afwijking van artikel 29 dezer richtlijn kunnen de Lid-staten een herwaardering van de materiële vaste activa alsmede van de deelnemingen en andere financiële vaste activa toestaan.
In dit geval moet worden voorgeschreven dat de toepassing van deze afwijking met opgave van de betrokken posten in de bijlage wordt vermeld en ten aanzien van de in aanmerking genomen waarden wordt gemotiveerd.
2. Bij toepassing van lid 1 moet het verschil tussen de waardering volgens het eerste lid en de waardering volgens het beginsel van artikel 29 op de passiefzijde worden geboekt op de post Herwaarderingsreserve. Deze post moet worden onderverdeeld in :
 - reserve voor materiële vaste activa
 - reserve voor deelnemingen en andere financiële vaste activa.
3. De herwaarderingsreserve kan te allen tijde in kapitaal worden omgezet.
4. De herwaarderingsreserve moet worden opgeheven voor zover de desbetreffende meerwaarden daadwerkelijk zijn gerealiseerd. De desbetreffende bedragen maken deel uit van het resultaat van het boekjaar. Zij moeten afzonderlijk in de winst- en verliesrekening worden vermeld.
5. Buiten de in de leden 3 en 4 genoemde gevallen mag de herwaarderingsreserve niet worden opgeheven.

Artikel 32

1. a) Wanneer het nationale recht toestaat dat kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming onder de activa worden opgevoerd, moeten zij uiterlijk in vijf jaar worden afgeschreven.
 - b) Zolang kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming niet volledig zijn afgeschreven, mag geen winst worden uitgekeerd, tenzij het bedrag van de vrije reserves tenminste gelijk is aan het bedrag van de niet-afgeschreven kosten.
2. De inhoud van deze post moet in de bijlage worden toegelicht.

Artikel 33

1. a) Vaste activa moeten tegen aanschaffings- of vervaardigingskosten worden gewaardeerd onverminderd de bepalingen onder b) en c)
- b) Bij vaste activa met een beperkte gebruiksduur moeten de aanschaffings- of vervaardigingskosten worden verminderd met waardecorrecties die worden berekend volgens een plan dat voldoet aan de regels van een behoorlijke bedrijfsvoering.
- c) - aa) Ten aanzien van vaste activa kan, ook als hun gebruiksduur niet beperkt is, tot waardecorrecties worden overgegaan om hen op de balans op te voeren tegen de laagste waarde die zij op de balansdatum bezitten.
- bb) De waardecorrecties moeten plaatsvinden, wanneer mag worden verwacht dat het om een duurzame waardevermindering gaat.
- cc) De onder aa) en bb) bedoelde waardecorrecties moeten afzonderlijk in de winst- en verliesrekening of in de bijlage worden vermeld.
- dd) De boeking tegen de laagste waarde ingevolge de bepalingen onder aa) en bb) mag niet worden gehandhaafd, wanneer de oorzaken van de waardecorrecties niet meer bestaan.

- d) Wanneer ten aanzien van de vaste activa wordt overgegaan tot buitengewone waardecorrecties ter toepassing van fiscale voorschriften, moet het bedrag daarvan in de bijlage worden vermeld.
2. De aanschaffingskosten omvatten naast de inkoopprijs ook de bijkomende kosten.
3. a) De vervaardigingskosten omvatten naast de aanschaffingskosten der gebruikte materialen ook de produktiekosten die rechtstreeks aan het individuele produkt kunnen worden toegerekend.
- b) Daarnaast mag een redelijk deel van de tot de vervaardigingsperiode behorende produktiekosten die alleen indirect aan het individuele produkt kunnen worden toegerekend, worden ingecalculeerd.
- c) In de vervaardigingskosten mogen geen verkoopkosten worden opgenomen.
4. a) De Lid-staten kunnen toestaan, dat renten op vreemd vermogen dat voor de financiering van de vervaardiging van vaste activa wordt gebruikt, in de vervaardigingskosten worden opgenomen voor zover zij op de vervaardigingsperiode betrekking hebben. In dit geval moet worden voorgeschreven dat de activering in de bijlage wordt vermeld.
- b) Zij kunnen eveneens toestaan dat renten op eigen vermogen, dat voor de financiering van de vervaardiging van vaste activa wordt gebruikt, in de vervaardigingskosten worden opgenomen, voor zover zij op de vervaardigingsperiode betrekking hebben. In dit geval moet worden voorgeschreven dat de hoogte der renten in de bijlage wordt vermeld.

Artikel 34

1. Het bepaalde in artikel 32 dezer richtlijn is van overeenkomstige toepassing op de post kosten van onderzoek en ontwikkeling.
2. Het bepaalde in artikel 32, lid 1, sub a) is van overeenkomstige toepassing op de post C I 3 van de artikelen 8 en 9.

Artikel 35

Materiële vaste activa, grond-, hulp- en brandstoffen die geregeld worden vervangen en welker totaalwaarde voor de onderneming van ondergeschikte betekenis is, kunnen tegen constante hoeveelheid en waarde worden opgenomen wanneer omvang, waarde en samenstelling dezer activa slechts aan geringe veranderingen onderhevig zijn.

Artikel 36

1. a) Vlottende activa moeten tegen aanschaffings- of vervaardigingskosten worden gewaardeerd, onverminderd de bepalingen onder b) en c).
 - b) Ten aanzien van de vlottende activa wordt overgegaan tot waardecorrecties teneinde ze op te voeren tegen de laagste waarde die zij op de balansdatum bezitten.
 - c) De Lid-staten kunnen toestaan dat buitengewone waardecorrecties plaatsvinden indien dit volgens goed koopmansoordeel noodzakelijk is om te voorkomen dat in de naaste toekomst de aan deze vermogensbestanddelen toegekende waarde op grond van waardeschommelingen moet worden gewijzigd. Het bedrag van deze waardecorrecties moet afzonderlijk in de winst- en verliesrekening of in de bijlage worden vermeld.
 - d) De boeking tegen de laagste waarde ingevolge de bepalingen onder b) en c) mag niet worden gehandhaafd wanneer de oorzaken van de waardecorrecties niet meer bestaan.
 - e) Wanneer ten aanzien van de vlottende activa wordt overgegaan tot buitengewone waardecorrecties ter toepassing van fiscale voorschriften, moet het bedrag daarvan in de bijlage worden vermeld.
2. Ten aanzien van de aanschaffings- of vervaardigingskosten is het bepaalde in artikel 33, lid 2 tot en met 4 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 37

De aanschaffings- of vervaardigingskosten van gelijksoortige bestanddelen van de voorraden kunnen eveneens worden berekend op basis van gewogen gemiddelde prijzen of volgens de first in, first out- (Fifo) of last in, first out (Lifo) methode dan wel volgens een daaraan gelijkwaardige methode.

./...

Artikel 38

1. Wanneer het aflossingsbedrag van een verplichting hoger is dan het ontvangen bedrag, mag het verschil worden geactiveerd.

Het moet afzonderlijk in de balans of in de bijlage worden vermeld.

2. Dit verschil moet uiterlijk op het moment van de voldoening van de verplichting worden afgeschreven.

Artikel 39

Voorzieningen mogen slechts worden gevormd voor zover zulks volgens goed koopmans-oordeel is vereist.

Voorzieningen die op de balans onder de post overige voorzieningen zijn opgenomen, moeten in de bijlage worden toegelicht voor zover zij van enig belang zijn.

Afdeling 8

Inhoud van de bijlage

Artikel 40

In de bijlage moeten de balans en de winst- en verliesrekening zo worden toegelicht, als voor een zo juist mogelijk inzicht in het vermogen, de financiële positie en de resultaten van de vennootschap noodzakelijk is.

Artikel 41

De bijlage moet, behalve de in andere bepalingen van deze richtlijn voorgeschreven informatie, tenminste gegevens bevatten omtrent :

1. de waarderingmethoden die op de verschillende posten van de jaarrekening werden toegepast, alsmede de methoden die bij de berekening van de waardecorrecties werden gevolgd ;

2. naam en zetel van de ondernemingen waarin de vennootschap tenminste 10 % van het kapitaal bezit, met opgave van het aandeel in het kapitaal, alsmede van het geplaatste kapitaal, de reserves en het resultaat van het laatste boekjaar van de betrokken onderneming ;
3. het gebruik van het toegestane kapitaal, indien in de mogelijkheid van een dergelijk kapitaal werd voorzien ;
4. het bestaan van winstbewijzen, converteerbare obligaties en soortgelijke waardepapieren of rechten, met opgave van hun aantal en de rechten die zij toekennen ;
5. het totaalbedrag van de financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, voor zover opgave daarvan voor de beoordeling van de financiële positie van nut is. De verplichtingen tegenover verbonden ondernemingen moeten afzonderlijk worden vermeld;
6. de totale personeelskosten van het boekjaar indien deze niet afzonderlijk in de winst-en verliesrekening worden vermeld;
7. de belastingen die zijn opgenomen in het bedrijfsresultaat, het financiële resultaat of het buitengewoon resultaat ;
8. het bedrag waarmede het resultaat van het boekjaar is gewijzigd door de toepassing van fiscale voorschriften ;
9. het totaalbedrag van de bezoldigingen van de leden van de organen van bestuur, beheer of toezicht, die hun voor het vervullen van hun functie over het boekjaar werden toegekend, onderverdeeld naar de genoemde groepen personen;

10. het totaalbedrag van de aan de leden van de organen van bestuur, beheer of toezicht gegeven voorschotten en kredieten, alsmede de garantieverplichtingen ten behoeve van deze personen, onderverdeeld naar de genoemde groepen personen.

Artikel 42

De Lid-staten kunnen toestaan dat de in artikel 41 nr 2 verlangde gegevens

- a) worden verstrekt in een overzicht dat wordt nedergelegd met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, leden 1 en 2 van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968. In de bijlage moet op dit overzicht worden gewezen;
- b) niet worden verstrekt indien naar goed koopmans-oordeel de kans bestaat dat hierdoor aan één van de door deze bepaling geraakte ondernemingen, een aanmerkelijk nadeel wordt berokkend. Het niet-verstrekken van deze gegevens dient in de bijlage te worden medegedeeld.

Afdeling 9

Inhoud van het jaaroverzicht

Artikel 43

1. Het jaaroverzicht moet een nauwkeurig beeld geven van de gang van zaken en de positie van de vennootschap.
2. Het jaaroverzicht moet ook mededelingen bevatten omtrent
 - a) gebeurtenissen van bijzondere betekenis, die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden;
 - b) de verwachte ontwikkeling van de vennootschap.

Afdeling 10

Openbaarmaking

Artikel 44

1. De jaarrekening dient na overeenkomstig de daarvoor geldende bepalingen te zijn goedgekeurd, te zamen met het jaaroverzicht en het verslag van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon onverwijld te worden nedergelegd met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, leden 1 en 2 van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968.
2. In afwijking van artikel 3, lid 4 van voormelde richtlijn moet de jaarrekening in een door de Lid-staat aangewezen nationaal publikatieblad in haar geheel worden bekend gemaakt. Het verslag van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon moet op dezelfde wijze worden bekend gemaakt.
3. Het jaaroverzicht moet overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, lid 4 van de in lid 1 genoemde richtlijn worden bekendgemaakt.

Artikel 45

In alle andere gevallen waarin de jaarrekening en het jaaroverzicht in hun geheel worden bekend gemaakt, moet dit geschieden in de vorm en met de inhoud ten aanzien waarvan de met de controle van de jaarrekening belaste persoon zijn verslag heeft opgesteld en zulks met de volledige tekst van de goedkeurende verklaring. Heeft de met de controle van de jaarrekening belaste persoon zijn goedkeurende verklaring met voorbehoud gegeven of geweigerd, dan moet zulks met opgave van redenen eveneens worden bekendgemaakt.

Artikel 46

Wordt de jaarrekening niet in haar geheel bekendgemaakt, dan dient erop te worden gewezen dat het om een beknopte weergave gaat en moet worden verwezen naar het nationale publikatieblad waarin de jaarrekening is bekendgemaakt. De goedkeurende verklaring van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon mag niet worden bijgevoegd. Wel moet worden vermeld of de goedkeurende verklaring met of zonder voorbehoud is gegeven dan wel is geweigerd.

./...

Artikel 47

Tegelijk met de jaarrekening en op dezelfde wijze moeten worden openbaar-gemaakt :

- het voorstel tot bestemming van de resultaten;
- de bestemming van de resultaten

wanneer deze inlichtingen niet in de jaarrekening worden gegeven.

Afdeling II

Voorschriften betreffende vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid

Artikel 48

De in artikel 1, lid 1 sub b) genoemde vennootschappen moeten de jaarrekening en het jaaroverzicht ter informatie van de vennoten opstellen met inachtneming van de voorschriften van artikel 2 tot en met 23 en 25 tot en met 43 dezer richtlijn, zulks met de volgende aanvullingen :

- a) in artikel 8 moeten op de actiefzijde onder C III en D II de post vorderingen op vennoten en op de passiefzijde onder E de post verplichtingen tegenover vennoten afzonderlijk worden opgenomen;
- b) in artikel 9 moeten onder C III en D II de post vorderingen op vennoten en onder F en I de post verplichtingen tegenover vennoten afzonderlijk worden opgenomen.

Artikel 49

1. De in artikel 1, lid 1 sub b) genoemde vennootschappen moeten hun jaarrekening en jaaroverzicht laten controleren door één of meer personen die krachtens het nationale recht hiertoe bevoegd zijn.

2. De Lid-staten kunnen vennootschappen die op de balansdatum aan de volgende criteria voldoen :

- het balanstotaal na aftrek van de waardecorrecties wanneer deze op de passiefzijde worden vermeld, bedraagt ten hoogste honderdduizend rekeneenheden;
 - de netto-omzet, in de zin van artikel 25 dezer richtlijn, bedraagt ten hoogste tweehonderdduizend rekeneenheden;
 - het aantal werknemers dat de vennootschap gedurende het boekjaar in dienst had, was gemiddeld ten hoogste twintig,
- ontheffen van de in lid 1 bedoelde verplichting.

In dit geval nemen zij in hun wetgeving passende sancties op voor het geval de jaarrekening en het jaaroverzicht van deze vennootschappen niet volgens de bepalingen van deze richtlijn worden opgesteld.

Indien later de grens van een der bovengenoemde criteria wordt overschreden, kan deze ontheffing eerst opnieuw van kracht worden wanneer gedurende twee achtereenvolgende boekjaren aan elk der genoemde criteria is voldaan.

Van de in deze bepaling genoemde bedragen zijn afwijkingen van ten hoogste 10 % naar boven of naar beneden toegestaan voor de conversie in de nationale geldeenheid.

Artikel 50

- 1.a) De in artikel 1, lid 1 sub b) genoemde vennootschappen moeten hun jaarrekening en jaaroverzicht alsmede het verslag van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon op de in artikel 44 dezer richtlijn voorgeschreven wijze openbaar maken;
- b) De artikelen 45 tot en met 47 dezer richtlijn zijn tevens op de in lid 1 sub a) genoemde vennootschappen van toepassing.

2. In afwijking van lid 1 sub a), kunnen de Lid-staten echter toestaan :

a) dat vennootschappen die niet behoren tot de in artikel 49, lid 2 bedoelde categorie en die op de balansdatum aan de volgende criteria voldoen :

- het balanstotaal, na aftrek van de waardecorrecties wanneer deze op de passiefzijde worden vermeld, bedraagt ten hoogste een miljoen rekeneenheden;
- de netto-omzet in de zin van artikel 25 dezer richtlijn, bedraagt ten hoogste twee miljoen rekeneenheden;
- het aantal werknemers dat de vennootschap gedurende het boekjaar in dienst had, was gemiddeld ten hoogste honderd,

hun winst- en verliesrekening openbaar maken in de vereenvoudigde vorm bedoeld in artikel 24 dezer richtlijn.

Indien later de grens van een der bovengenoemde criteria wordt overschreden, mag deze afwijking eerst opnieuw worden toegepast wanneer gedurende twee achtereenvolgende boekjaren aan elk der bovengenoemde criteria is voldaan.

Van de in deze bepaling genoemde bedragen zijn afwijkingen van ten hoogste 10 % naar boven of naar beneden toegestaan voor de conversie in de nationale geldeenheid.

b) dat de in artikel 49, lid 2, van deze richtlijn genoemde vennootschappen alleen een vereenvoudigde balans openbaarmaken waarin slechts de met letters en romeinse cijfers aangeduide posten van de in de artikelen 8 en 9 dezer richtlijn voorgeschreven indelingsschema's zijn opgenomen, doch waarin de posten vorderingen op vennoten en verplichtingen tegenover vennoten afzonderlijk worden vermeld, alsmede een bijlage waarin eventueel de bij artikel 41, nr. 4 tot en met 10, verlangde opgaven achterwege kunnen blijven.

- c) dat de openbaarmaking voor de onder a) en b) bedoelde vennootschappen geschiedt met inachtneming van het bepaalde in artikel 3 van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968.

Afdeling 12

Slotbepalingen

Artikel 51

1. a) Binnen een termijn van achttien maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze richtlijn wijzigen de Lid-staten hun wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften voor zover zulks noodzakelijk is om aan de bepalingen van deze richtlijn te voldoen ; zij stellen de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis. Zij doen deze wijzigingen binnen een termijn van dertig maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze richtlijn in werking treden.
 - b) De Regeringen van de Lid-staten stellen de Commissie op de hoogte van de inhoud van de ontwerpen van de wettelijke of bestuursrechtelijke voorschriften alsmede van de toelichting daarop, betreffende het door de onderhavige richtlijn bestreken gebied. Deze kennisgeving geschiedt uiterlijk zes maanden voor de datum die voor de aanvaarding van de ontwerpen is voorzien.
2. De verplichting tot opvoering in de jaarrekening van de in de artikelen 8, 9 en 20 tot en met 23 van deze richtlijn genoemde posten betreffende verbonden ondernemingen, alsmede de in de artikelen 10, lid 2, 11, 41, nr 5, van deze richtlijn voorgeschreven informatieplicht ter zake van verbonden ondernemingen treden in werking op hetzelfde tijdstip als een richtlijn van de Raad betreffende geconsolideerde jaarrekeningen.

Artikel 52

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-staten

Historical Archives of the European Commission

TOELICHTING

Momenteel bestaan in de Lid-staten aanzienlijke verschillen tussen de wettelijke voorschriften over de jaarrekening van vennootschappen, zowel ten aanzien van hun indeling als ten aanzien van hun inhoud. De informatie die door de vennootschappen moet worden verstrekt is van land tot land kwalitatief en kwantitatief zeer verschillend.

Deze omstandigheden kunnen een nadelige invloed uitoefenen op de samensmelting van de nationale markten in een gemeenschappelijke markt welke als een interne markt functioneert. Het begrip gemeenschappelijke markt houdt in dat alle vennootschappen van dezelfde rechtsvorm in de Gemeenschap onder vergelijkbare juridische voorwaarden werkzaam moeten kunnen zijn. Het gaat hier om de gelijkheid van juridische kansen. In het andere geval zouden kunstmatige vervalsingen van de mededinging tussen vennootschappen van eenzelfde rechtsvorm in de verschillende Lid-staten blijven bestaan.

Personen die van plan zijn met vennootschappen uit andere Lid-staten betrekkingen aan te knopen of dit reeds gedaan hebben, hebben er het grootste belang bij om volledige en vergelijkbare inlichtingen te kunnen verkrijgen over het vermogen, de financiële positie en de resultaten van deze vennootschappen. Momenteel is de vergelijkbaarheid van jaarrekeningen van vennootschappen uit verschillende Lid-staten allesbehalve gegarandeerd, mede omdat de in de Lid-staten voor de posten van de balans en de winst- en verliesrekening gebruikelijke terminologie veelal uiteenloopt. Meestal is de balanslezer die met de indeling ener jaarrekening en de gebruikte terminologie in zijn eigen land goed bekend is, niet in staat jaarrekeningen van vennootschappen uit andere Lid-staten te analyseren. Deze omstandigheden zouden er toe kunnen leiden dat men het risico niet durft te nemen met deze vennootschappen commerciële betrekkingen aan te knopen.

De bestaande verschillen tussen de nationale wetgevingen inzake de financiële verslaggeving kunnen voor vennootschappen ook een reden zijn om bij de keuze van hun plaats van vestiging de voorkeur te geven aan die landen waar dienaangaande weinig eisen worden gesteld.

Tenslotte kunnen voormelde verschillen nadelig zijn voor een rationele oriëntering van de kapitaalsinvesteringen in de Gemeenschap, voor zover beleggers niet over voldoende en vergelijkbare informatie beschikken om hun beslissing bij volledige kennis van zaken te nemen. Dat geldt in het bijzonder voor de aankoop van aandelen van vennootschappen uit andere Lid-staten.

Het onderhavige voorstel voor een richtlijn is gebaseerd op artikel 54, lid 3 g) van het EEG-Verdrag. Krachtens dit artikel moeten de waarborgen worden gecoördineerd welke in de Lid-staten worden verlangd van de vennootschappen om de belangen te beschermen zowel van de deelnemers in deze vennootschappen als van derden, zulks teneinde deze waarborgen gelijkwaardig te maken. Het gaat hierbij om het voorstel voor een vierde richtlijn op grond van dit artikel. De eerste richtlijn (nr. 68/151/EEG van 9 maart 1968, P.B. L 65 van 14 maart 1968) coördineert deze waarborgen op de volgende drie gebieden : openbaarmaking van belangrijke inlichtingen over de vennootschap, rechtsgeldigheid van de verbintenissen van de vennootschap en nietigheid van de vennootschap. Zij is van toepassing op naamloze vennootschappen, op commanditaire vennootschappen op aandelen en op vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

Op 9 maart 1970 heeft de Commissie de Raad het voorstel voor een tweede richtlijn voorgelegd strekkende tot het coördineren van de waarborgen welke worden verlangd voor de oprichting van de naamloze vennootschap, alsmede voor de instandhouding en de wijziging van haar kapitaal (P.B. nr C 48 van 24 april 1970). Het voorstel voor een derde richtlijn strekkende tot het coördineren van de waarborgen die bij een fusie van naamloze vennootschappen die onder de wetgeving van eenzelfde Lid-staat vallen, worden verlangd, werd op 6 juni 1970 aan de Raad voorgelegd (P.B. nr C 89 van 14 juli 1970).

Het onderhavige voorstel voor een vierde richtlijn bedoelt de waarborgen te coördineren die in de Lid-staten worden verlangd met betrekking tot de indeling en de inhoud van de jaarrekening en het jaaroverzicht, de waarderingmethoden alsmede de openbaarmaking van deze stukken. Het is van toepassing op naamloze vennootschappen, op commanditaire vennootschappen op aandelen en op vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

De richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 geeft alleen voorschriften over de formele aspecten van de openbaarmaking: zij regelt welke akten en gegevens openbaar moeten worden gemaakt, op welke wijzen de openbaarmaking moet geschieden, in hoeverre de openbaargemaakte gegevens aan derden kunnen worden tegengeworpen, enz. De onderhavige richtlijn regelt de materiële aspecten van de openbaarmaking, dwz. de inhoud van de openbaar te maken gegevens, meer in het bijzonder van de balans en de winst- en verliesrekening. Ingevolge artikel 2, lid 1 f) van de richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 bestaat voor naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen reeds de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening. Voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid is door genoemde bepaling de verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening in beginsel erkend. De toepassing hiervan is evenwel uitgesteld tot de tenuitvoerlegging van de onderhavige richtlijn, die de omvang van deze openbaarmaking moet regelen.

De bepalingen van de onderhavige richtlijn die van dwingende aard zijn, kunnen in sommige grensgevallen niet voldoende blijken te zijn om te verzekeren dat het gewenste inzicht in de positie van de vennootschap wordt gegeven. In deze gevallen zal het op grond van de in het begin van de richtlijn opgenomen en eveneens dwingend voorgeschreven beginselen noodzakelijk zijn dat de verstrekte gegevens zo worden toegelicht dat alle gewenste inlichtingen over de werkelijke positie van de onderneming worden gegeven.

Overigens zijn alle voorzorgen genomen opdat wanneer afwijkingen van voormelde voorschriften worden toegestaan, een duidelijk inzicht kan worden verkregen zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht, van de verschillen die van deze afwijkingen het gevolg zijn. Dit wordt verzekerd doordat een aantal aanvullende gegevens en toelichtingen moeten worden gegeven. Op deze wijze wordt tevens gewaarborgd dat de lezer van genoemde stukken de noodzakelijke inlichtingen verkrijgt over de wijze waarop de cijfers welke hem worden voorgelegd zijn verkregen.

De voorschriften van de onderhavige richtlijn betreffen de volgens het handelsrecht op te stellen jaarrekening. Bijzondere voorschriften van belastingrecht die regelen welke financiële en economische gegevens aan de fiscus moeten worden overgelegd, worden hierdoor niet geraakt.

Artikel 1

De door de artikelen 2 tm. 47 van deze richtlijn voorgeschreven coördinatiemaatregelen zijn van toepassing op naamloze vennootschappen en commanditaire vennootschappen op aandelen. De coördinatiemaatregelen die van toepassing zijn op vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, zijn opgenomen in afdeling 11, artikel 48 tm. 50. Uit artikel 2, lid 1 f) van de richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 volgt reeds dat de onderhavige richtlijn de waarborgen op het gebied van de jaarverslaggeving tegelijkertijd voor deze drie rechtsvormen moet coördineren.

Voor Nederland is de richtlijn eveneens van toepassing op besloten naamloze vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Deze nieuwe rechtsvorm werd onlangs in het nederlandse recht ingevoerd naar aanleiding van de toepassing van de richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 in de plaats van de besloten naamloze vennootschap waarnaar door de richtlijn van 9 maart 1968 in artikel 2 wordt verwezen.

Ingevolge lid 2 staat het de Lid-staten vrij de bepalingen van de onderhavige richtlijn niet toe te passen op kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen. Deze uitzonderingsmogelijkheid wordt gerechtvaardigd door het feit dat een volledige toepassing van de richtlijn op deze ondernemingen niet mogelijk is. Het bijzondere karakter van deze ondernemingen verlangt een speciale regeling van hun financiële verslaggeving zoals deze ook in de meeste Lid-staten bestaat. Teneinde de vaststelling van de onderhavige richtlijn niet te vertragen, zal een dergelijke regeling waarvoor nog nadere studies moeten worden verricht, in een latere richtlijn worden opgenomen. Wel moet er nu reeds op worden gewezen dat de informatie die door deze ondernemingen moet worden verstrekt op zijn minst gelijkwaardig moet zijn aan die welke door de onderhavige richtlijn wordt voorgeschreven. Het merendeel van de hierin opgenomen artikelen en met name de bepalingen van algemene aard zullen trouwens op voormelde vennootschappen toepassing kunnen vinden.

Afdeling 1

Algemene bepalingen

Artikel 2

In het eerste lid van dit artikel wordt een omschrijving van het begrip jaarrekening gegeven. Zij bestaat uit de balans, de winst- en verliesrekening en de bijlage. Uitdrukkelijk is hieraan toegevoegd dat deze stukken een geheel vormen. Aldus wordt de aandacht gevestigd op het belang van de bijlage als noodzakelijke aanvulling voor een juist begrip van de balans en de winst- en verliesrekening.

De jaarrekening moet beantwoorden aan de vereisten van een regelmatige boekhouding (lid 2). Het werd niet nodig geacht en ook niet doelmatic deze vereisten te definiëren, omdat een duidelijke omschrijving van hun inhoud en draagwijdte niet mogelijk is. Het moet veeleer aan de verschillende in de Lid-staten bestaande beroepsorganisaties worden overgelaten deze vereisten aan de hand van de ontwikkelingen in doctrine en praktijk nader te omschrijven.

Lid 3 omschrijft het algemene doel van de regeling inzake de jaarrekening. Het verschaffen van een zo juist mogelijk inzicht in het vermogen, de financiële positie en de resultaten van de vennootschap is een algemeen richtsnoer dat bij de opstelling van de jaarrekening en de keuze tussen de verschillende mogelijkheden die door de waarderings- en indelingsvoorschriften worden geboden, steeds in het oog moet worden gehouden. Overigens zouden deze voorschriften die een verplicht karakter hebben, in bepaalde omstandigheden onvoldoende kunnen blijken om een bevredigende toelichting op de werkelijke positie van de onderneming te verschaffen. In dat geval moeten aanvullende inlichtingen worden gegeven om voormelde doelstellingen op passende wijze te bereiken.

Afdeling 2

Indeling van de jaarrekening

Artikel 3

In dit artikel is het beginsel van de continuïteit terzake van de indeling van de jaarrekening neergelegd. Daardoor moet worden verzekerd dat de jaarrekening van opeenvolgende jaren vergelijkbaar blijven. Het spreekt voor zich dat de vennootschappen het schema van de balans en dat van de winst- en verliesrekening of de presentatie van deze stukken niet zo maar van het ene boekjaar op het andere mogen wijzigen. De verschillende wijzen van presentatie van balans en winst- en verliesrekening zijn opgenomen in de artikelen 8 en 9 enerzijds en 20 tm. 23 anderzijds.

Het is niet mogelijk afwijkingen van dit beginsel geheel en al uit te sluiten. Het zal bijvoorbeeld voor een onderneming met een gedifferentieerde productie mogelijk moeten zijn de indeling van de posten op haar jaarrekening te wijzigen indien een aanmerkelijke verandering van de verhouding tussen haar verschillende bedrijfsonderdelen het noodzakelijk maakt dat de indeling meer in overeenstemming wordt gebracht met de werkelijkheid (zie artikel 4, lid 2).

Voor wat betreft de waarderingsregels vindt men het beginsel van de continuïteit in artikel 28, lid 1 a).

Artikel 4

Zowel voor de balans als voor de winst- en verliesrekening zijn algemene minimumschema's opgesteld waarvan het gebruik in beginsel verplicht is. Aldus wordt verzekerd dat de informatie die aandeelhouders en derden over vennootschappen in andere Lid-staten wordt gegeven, gelijkwaardig is aan die welke zij in eigen land ontvangen.

Er zijn verscheidene voorzieningen getroffen die tegemoet komen aan het eventuele bezwaar dat de indeling uit hoofde van haar dwingend karakter onvoldoende flexibel is en daardoor afbreuk kan doen aan het gewenste inzicht. In de eerste plaats mag de indeling van de met arabische cijfers aangeduide posten altijd worden verfijnd wanneer zulks de informatieve functie der stukken ten goede komt (lid 1). Daarnaast mag - voor wat de met arabische cijfers aangeduide posten betreft - in uitzonderingsgevallen van de indeling worden afgeweken wanneer zulks in verband met het bijzondere karakter van de onderneming een eis van duidelijkheid is of wanneer de materiële verhoudingen, waarop het schema berust, niet

aanwezig zijn. Deze afwijkingen zijn doorgaans echter onbelangrijk ten opzichte van het algemene schema dat met het oog op de behoeften van industrie- en handelsbedrijven is ontworpen. Er mag derhalve slechts worden afgeweken wanneer de bijzondere structuur van een bepaalde bedrijfstak (b.v. mijnbouwondernemingen, rederijen, enz.) zulks vereist.

Wanneer een met een arabisch cijfer aangeduide post van weinig belang is om zich een oordeel te kunnen vormen over de positie van de vennootschap, lijkt afzonderlijke vermelding niet dringend noodzakelijk. Om die reden kunnen de Lid-staten de samenvoeging van dergelijke posten toestaan (lid 3).

De in lid 4 voorgeschreven vermelding van de overeenkomstige cijfers van het voorgaande boekjaar wordt met het oog op de mogelijkheid tot het volgen van de ontwikkeling der onderneming doelmatig geacht.

Artikel 5

In de Lid-staten zijn de bestaande gebruiken inzake de verwerking in de jaarrekening en de openbaarmaking van de bestemming van de resultaten niet gelijk. In een Lid-staat zijn de vennootschappen wettelijk verplicht deze opgaven gedeeltelijk in de winst- en verliesrekening te doen; in andere Lid-staten worden zij in de balans verwerkt. Voorts bestaat nog de mogelijkheid dat tussen jaarrekening en bestemming van de resultaten een scherp onderscheid wordt gemaakt, met als gevolg dat deze laatste slechts op indirecte wijze blijkt.

Een verbod van een of meer van deze gebruiken werd niet noodzakelijk geacht mits nochtans de gegeven informatie gelijkwaardig is. Dit betekent dat in iedere Lid-staat de vennootschappen verplicht moeten worden de bestemming van de resultaten openbaar te maken. Dat wordt verzekerd door de artikelen 5 en 47. Het systeem van deze artikelen is als volgt : krachtens artikel 5 kunnen de Lid-staten de vennootschappen toestaan de bestemming van de resultaten in de balans of in de winst- en verliesrekening te verwerken; voor zover deze gegevens niet in de jaar-

rekening worden vermeld, moeten zij ingevolge artikel 47 tegelijk met de jaarrekening en op dezelfde wijze worden openbaar gemaakt.

In de artikelen 5 en 47 wordt niet gesproken van de bestemming van het resultaat van het boekjaar, doch van de bestemming van de resultaten. Het is immers zo dat het te bestemmen bedrag geheel of gedeeltelijk afkomstig kan zijn uit de reserves of uit overgedragen resultaten. Hoe dit bedrag is samengesteld, zal moeten blijken uit het voorstel tot bestemming van de resultaten, dat ingevolge artikel 47 in de jaarrekening moet worden vermeld dan wel tegelijk met de jaarrekening en op dezelfde wijze moet worden openbaargemaakt.

Afdeling 3

Indeling van de balans

Artikel 7

Ten aanzien van de presentatie van de balans moeten de Lid-staten de ondernemingen de keuze laten tussen scontrovorm en staffelvorm waarvan in de artikelen 8 en 9 de betreffende schema's zijn opgenomen. Bij gebruik van de scontrovorm worden activa en passiva horizontaal tegenover elkaar gesteld, de activa aan de debetzijde en de passiva aan de creditzijde. In de staffelvorm worden activa en passiva daarentegen verticaal gerangschikt. De vrijheid van keuze tussen beide inrichtingsvormen doet in wezen geen afbreuk aan de vergelijkbaarheid van balansen van verschillende ondernemingen.

De scontrovorm is de gebruikelijke inrichtingsvorm voor de balans in de Lid-staten. Met het oog op toekomstige ontwikkelingen wordt het gebruik van de staffelvorm die reeds in één Lid-staat wordt gehanteerd echter toegelaten.

Artikel 8

De actiefzijde van de balans is onderverdeeld naar Uitstaande vorderingen tot volstorting van het geplaatste kapitaal, Kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming, Vaste activa, Vlottende activa en Overlopende posten. Deze indeling en de verdere onderverdeling berusten op de gedachte van een groepering der vermogensbestanddelen naar hun liquiditeitsgraad, te beginnen met de componenten die in het algemeen het moeilijkst in liquiditeiten kunnen worden omgezet en bij de waardering de meeste onzekerheid opleveren.

Ten aanzien van Kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming (onder B), Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (onder C I, 1) alsmede Concessies, octrooien enz. die in eigen bedrijf zijn gecreëerd (onder C I, 2 b)) bestaat in enige Lid-staten een activeringsverbod of is activering niet gebruikelijk. Een volledig verbod tot opvoering van deze waarden op de balans werd niet nodig geoordeeld. In het schema werden daarvoor facultatieve posten opgenomen. Worden dergelijke waarden op de balans opgevoerd dan moeten zij noodzakelijkerwijs onder deze posten worden opgenomen. Overigens zijn met betrekking tot de kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming en de kosten van onderzoek en ontwikkeling in de artikelen 32 en 34 bijzonder strenge waarderingsregels opgenomen.

Enige posten van het schema hebben betrekking op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (zie onder C III 4, D II 3 op de actiefzijde en E 7 op de passiefzijde). Deze omschrijving treft zowel de ondernemingen waarin de vennootschap die de balans opstelt, een deelneming bezit, als de ondernemingen die in deze vennootschap deelnemen.

Wanneer het nationale recht toestaat dat eigen aandelen op de balans worden opgevoerd, moeten deze hetzij onder de vaste activa (onder C III 7) hetzij onder de vlottende activa (onder D III 4) worden opgenomen al naargelang de vennootschap deze aandelen wil behouden dan wel binnen korte tijd wil verkopen. Artikel 20 van het voorstel voor een tweede richtlijn op grond van artikel 54, lid 3 g) (door de Commissie bij de Raad ingediend op 9 maart 1970, P.B. nr C 48 van 24 april 1970) bepaalt dat indien eigen aandelen worden geboekt aan de actiefzijde van de balans, aan de passiefzijde een gebonden reserve tot een zelfde bedrag moet worden opgenomen.

In verband hiermede is in het schema onder de reserves een post reserve voor eigen aandelen opgenomen (zie op de passiefzijde onder B 4).

Het inzicht in de financiële positie van de vennootschap wordt daarnaast verruimd door de verplichte vermelding van de resterende looptijd der vorderingen. Een zelfde verplichting geldt aan de passiefzijde voor de verplichtingen. Voor de vorderingen en de verplichtingen moet bij elke post afzonderlijk worden vermeld het bedrag van de vorderingen of verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar terwijl voor de verplichtingen bovendien nog het bedrag van de verplichtingen met een resterende looptijd van meer dan vijf jaar moet worden opgegeven. Hoewel de bepaling van de resterende looptijd in de praktijk moeilijkheden kan opleveren, vooral wanneer formeel korte kredieten door verlenging in werkelijkheid middellang of lang worden (revolverkrediet) wordt het uit bedrijfseconomisch oogpunt juister geacht, de resterende looptijd te vermelden.

Het wordt doelmatig geacht, bij de onderverdeling der reserves het agio afzonderlijk te vermelden omdat dit vermogensbestanddeel uit een kapitaalstorting is ontstaan. Voor de herwaarderingsreserve mag worden verwezen naar de artikelen 30 en 31 en de toelichting daarop.

De onderverdeling der voorzieningen in pensioenvoorzieningen, belastingvoorzieningen en overige voorzieningen wordt juist geacht omdat deze categorieën economisch niet van dezelfde aard zijn.

De door zakelijke zekerheden gedekte verplichtingen moeten afzonderlijk worden vermeld. Schuldeisers en derden kunnen hieruit opmaken in hoeverre de activa van de onderneming bezwaard zijn en andere crediteuren preferenties hebben.

Artikel 9

Dit artikel bevat het schema van de balans in staffelvorm. Deze vorm geeft twee aanvullende inlichtingen die voor het inzicht in de financiële positie van de vennootschap van belang zijn. Bedoeld worden de posten G. Vlottende activa hoger dan verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar en H. Totaal van de activa na aftrek van de verplichtingen met een resterende looptijd van ten hoogste één jaar. De overige posten zijn dezelfde als voorzien in het schema van artikel 8.

Artikel 10

Behoort een activum of een passivum tot meer dan een post, zoals bijvoorbeeld een vordering uit hoofde van een verkoop aan een verbonden onderneming, dan moet de balanslezer daarover worden ingelicht tenzij zulks voor de duidelijkheid en de overzichtelijkheid van de jaarrekening niet noodzakelijk is.

Artikel 11

Het geven van een zo juist mogelijk inzicht in de positie van de vennootschap houdt in dat de vennootschap eveneens haar garantieverplichtingen ten behoeve van derden bekend moet maken. Bedoeld worden verplichtingen uit het verhandelen en endosseren van wissels (wisselobligo), borgtochten, zekerheidsstellingen, en soortgelijke aansprakelijkheidsverhoudingen. Wanneer het waarschijnlijk is dat dergelijke verplichtingen moeten worden nagekomen, dienen zij op de passiefzijde van de balans te worden opgevoerd (zie tevens het in artikel 28 lid 1 b) vermelde beginsel).

Afdeling 4

Nadere voorschriften omtrent bepaalde balansposten

Artikel 12

De groepering van de vermogensbestanddelen onder de vaste of de vlottende activa wordt bepaald door de bestemming die de vennootschap daaraan wil geven. Zijn deze bestanddelen er toe bestemd om duurzaam voor de bedrijfsuitoefening te dienen, dan moeten zij onder de vaste activa worden opgevoerd. Alle vermogensbestanddelen waarvoor dit niet opgaat, moeten onder de vlottende activa worden geboekt.

Lid 3 schrijft voor dat de ondernemingen een historisch overzicht van de verschillende posten van de vaste activa in hun jaarrekening moeten opnemen, opdat de balanslezer zich een beeld kan vormen van de wijze waarop de stand dezer activa op balansdatum is ontstaan uit de mutaties, overboekingen, bijschrijvingen en waardecorrecties. Tot bijschrijvingen wordt overgegaan na een te hoge waardecorrectie. Voor de opstelling van dit historisch overzicht is alleen de bruto-methode toegelaten.

Daarbij wordt van de oorspronkelijke aanschaffings- of vervaardigingskosten uitgegaan en moeten alle tot de balansdatum gecumuleerde waardecorrecties worden vermeld. In enige Lid-staten kan bij de opstelling van het historisch overzicht van de vaste activa ook worden uitgegaan van de netto-methode, d.w.z. dat van de resterende boekwaarde aan het begin van het boekjaar wordt uitgegaan en uitsluitend de waardecorrecties van het boekjaar worden vermeld. Bij deze laatste methode worden veel minder inlichtingen verstrekt over de ontwikkeling van de vennootschap aangezien het totaalbedrag van de waardecorrecties onbekend blijft. Om deze reden is de netto-methode waarbij de geboden informatie niet gelijkwaardig is, niet toegestaan.

Het verplicht stellen van de bruto-methode zou tot moeilijkheden aanleiding kunnen geven voor het geval een vennootschap bij de opstelling van de eerste jaarrekening in overeenstemming met de bepalingen van de onderhavige richtlijn de oorspronkelijke aanschaffings- of vervaardigingskosten van een van haar vaste activa niet meer kent. In dat geval is het de vennootschap toegestaan van de resterende boekwaarde aan het begin van het boekjaar uit te gaan. Deze waarde blijft het uitgangspunt voor de volgende boekjaren (zie lid 3 b)).

Ingevolge de artikelen 30 en 31 van de onderhavige richtlijn kunnen de Lid-staten bepaalde uitzonderingen toe staan op het klassieke waarderingssysteem dat is gebaseerd op het beginsel van de aanschaffingskosten. Het gaat in deze gevallen om een waardering van de afschrijfbaar materiële vaste activa volgens de methode van de vervangingswaarde (zie artikel 30) dan wel om een herwaardering van de materiële vaste activa of van deelnemingen en andere financiële vaste activa (zie artikel 31).

Bij de toepassing van deze uitzonderingen moet het historisch overzicht van de betreffende vaste activa worden aangepast. Bij de regeling hiervan moesten door de richtlijn tegelijkertijd twee doelstellingen in het oog worden gehouden. Aan de ene kant moest ervoor worden gezorgd dat de bruto-methode ook in voormelde gevallen van toepassing bleef. Daartoe is het noodzakelijk dat zowel de oorspronkelijke aanschaffings- of vervaardigingskosten als het bedrag van alle tot de balansdatum gecumuleerde waardecorrecties afzonderlijk worden vermeld. Van de andere kant is het noodzakelijk dat bij de

toepassing van genoemde uitzonderingen het historisch overzicht van de vaste activa dusdanig wordt ingedeeld dat vergelijkbaarheid wordt verzekerd met de jaarrekeningen waarin de vaste activa zijn gewaardeerd volgens het klassieke waarderingsstelsel op basis van de aanschaffings- of vervaardigingskosten. Om die reden werd voorgeschreven dat afzonderlijk moeten worden opgegeven, enerzijds, de in de artikelen 30, lid 2 en 31, lid 2 bedoelde verschillen, d.w.z. de op de herwaarderingsreserve geboekte meerwaarden ten gevolge van een waardering op basis van de vervangingswaarde of een herwaardering en, anderzijds, de aanvullende waardecorrecties, d.w.z. de bijkomende waardecorrecties die met het oog op de vervangingswaarde of de geherwaardeerde waarde werden berekend.

De bruto-methode brengt met zich mee dat zowel de genoemde verschillen als de aanvullende waardecorrecties gecumuleerd moeten worden vermeld. Op basis van al deze verschillende gegevens zal de balanslezer zich een oordeel kunnen vormen hoe de positie van de vennootschap geweest zou zijn wanneer de betreffende vaste activa op basis van aanschaffings- of vervaardigingskosten waren gewaardeerd.

Het overzicht van de verschillende posten van de vlottende activa moet eveneens volgens de bruto-methode worden opgesteld. In enige Lid-staten worden de waardecorrecties op vlottende activa niet afzonderlijk vermeld. Alleen de laagste waarde op de balansdatum wordt op de balans opgevoerd. De door dit systeem geboden informatie is niet gelijkwaardig aan die van de bruto-methode. Bovendien werkt dit systeem de vorming van stille reserves in de hand aangezien het bij vermelding van de laagste waarden alleen gemakkelijker is vlottende activa onder te waarderen dan wanneer tevens de oorspronkelijke waarden moeten worden opgegeven. Om deze redenen stelt de richtlijn de afzonderlijke vermelding van de waardecorrecties op de vlottende activa verplicht.

./...

als van de omvang van de verplichting en de wijzen van toepassing in de betreffende artikelen (33 en 36) gebruik te maken van een eigen gemeenschapsrechtelijke terminologie.

Waardecorrecties hebben als correctieposten op reeds in de balans aanwezige actiefposten een ander karakter dan voorzieningen (zie artikel 17) die niet op actiefposten doch op verwachte verliezen of kosten betrekking hebben. Bovendien behoren de voorzieningen tot de verplichtingen en zo mede tot het vreemdvermogen terwijl de waardecorrecties deel van het eigen vermogen der onderneming uitmaken.

Artikel 17

Door de voorzieningen scherp en nauwkeurig te omschrijven wordt gepoogd onverantwoorde verhogingen van deze posten en de vorming van stille reserves die daardoor zouden kunnen ontstaan tegen te gaan.

Uitgaven met het oog waarop voorzieningen kunnen worden gevormd, dienen vast te staan; van de andere kant moeten verliezen of kosten waarvoor voorzieningen worden gevormd, naar hun aard duidelijk omschreven zijn. Bovendien moeten deze uitgaven, verliezen of kosten hun oorsprong vinden in het verstreken boekjaar of een vorig boekjaar. Wat dit betreft bestaat derhalve een duidelijk verschil tussen voorzieningen en reserves, die worden gevormd met het oog op niet vaststaande risico's van algemene aard.

Artikel 18

(zie toelichting op artikel 15).

Afdeling 5

Indeling van de winst- en verliesrekening

Artikel 19

Voor de opstelling van de winst- en verliesrekening dienen de Lid-staten de vier verschillende schema's van de artikelen 20 tm. 23 in hun recht op te nemen. Deze schema's onderscheiden zich enerzijds in de uiterlijke vorm (scontro- of staffelvorm) anderzijds in de groepering en indeling der kosten en opbrengsten. In de schema's van de artikelen 20 en 21 worden de totale, naar soorten ingedeelde kosten van het boekjaar gesteld tegenover de verkochte prestaties (omzet) vermeerderd met de nog niet verkochte produktie van het boekjaar en verminderd met de in het boekjaar verkochte produktie van voorgaande jaren. In de schema's van de artikelen 22 en 23 worden de bedrijfskosten in hoofdzaak naar afdelingen gegroepeerd en wordt de omzet tegenover de kosten van deze omzet geplaatst.

Het bestaan van een keuze tussen verschillende schema's wordt doelmatig geacht omdat uit bedrijfseconomisch oogpunt ten aanzien van elk der beginselen voor de inrichting van de winst- en verliesrekening evenveel voor- als nadelen kunnen worden aangevoerd. De gekozen oplossingen zijn niettegenstaande enige verschillen in overeenstemming met de doelstellingen van artikel 54, lid 3 g) van het EEG-Verdrag. De betreffende systemen die met nadere opgaven in de bijlage moeten worden aangevuld, leiden

tot hetzelfde resultaat terwijl de door de voornaamste posten gegeven informatie gelijkwaardig is.

De gelijkwaardigheid der schema's is gewaarborgd doordat de essentiële beginselen voor de inrichting van de winst- en verliesrekening in alle vier gevallen tot hun recht komen. Een der bedrijfseconomische kernfuncties van de winst- en verliesrekening is de analyse van het bedrijfsresultaat.

Deze functie impliceert onder andere een royale toepassing van het brutoprincipe dat bestaat in een tegenoverstelling van kosten en opbrengsten zonder onderlinge saldering, in het bijzonder de afzonderlijke vermelding van de omzet. Verder kan het resultaat van een onderneming slechts juist beoordeeld worden wanneer bekend is in hoeverre het vermelde resultaat te danken is aan de in het boekjaar verrichte bedrijfsactiviteiten of aan winsten en verliezen op financieel terrein gedurende het boekjaar dan wel aan buitengewone gebeurtenissen die geen verband houden met de eigenlijke bedrijfsactiviteiten van het boekjaar. In verband hiermede worden de kosten en opbrengsten in alle schema's op dezelfde wijze naar deze drie groepen van posten ingedeeld.

Ten voordele van het schema van de artikelen 20 en 21 kan worden aangevoerd dat de kosten naar soorten worden ingedeeld zodat de functionele verbijzondering geen probleem vormt terwijl daarnaast het produktiecijfer, een indicator voor de rentabiliteit van de onderneming, gegeven wordt. Het produktiecijfer van een voorraadhoudende onderneming is de som van de omzet en de nog niet verkochte produktie van het boekjaar. De componenten van het produktiecijfer zijn echter heterogeen. Het omzetcijfer bevat namelijk de winst terwijl de mutaties in de voorraden gereed produkt en goederen in bewerking berekend worden uit grootheden die volgens het beginsel van de laagste waarde zijn gewaardeerd. Als gevolg van een en ander kunnen door mutaties in de voorraden der nog niet verkochte produktie schijnbare rentabiliteitsfluctuaties optreden.

Een argument voor het schema van de artikelen 22 en 23 is dat de functionele indeling der bedrijfskosten veelal beter bij het calculatieschema der bedrijven aansluit dan een indeling naar kostensoorten en derhalve het inzicht in de kostenstructuur van de onderneming ten goede komt. Verder kan worden aangevoerd dat bijeenbehorende grootheden onderling gerelateerd worden. Anderzijds biedt dit schema geen gelegenheid om de werkelijke produktie van de verslagperiode tot uitdrukking te brengen wanneer deze

./...

produktie niet reeds in dezelfde periode volledig is verkocht. Bij langdurige produktieprocessen (zoals in de scheepsbouw) leidt dit bijvoorbeeld tot ongewenste schommelingen in het vermelde produktieresultaat tenzij tussentijdse verslagen worden uitgebracht. In dit geval verdient het derhalve aanbeveling het schema van artikel 20 te kiezen.

Artikelen 20 en 21

De in de schema's voorkomende posten "overige bedrijfsopbrengsten" en "overige bedrijfskosten" hebben betrekking op prestaties die niet karakteristiek voor het bedrijf zijn doch niettemin een zekere regelmaat bezitten (bijvoorbeeld opbrengsten uit een kantine). Hierin ligt het verschil met de buitengewone opbrengsten en buitengewone kosten; deze zijn evenmin karakteristiek voor het bedrijf doch hier ontbreekt bovendien de regelmaat.

Krachtens artikel 5 kunnen de Lid-staten toestaan dat het schema van de winst- en verliesrekening wordt aangepast teneinde de bestemming van de resultaten daarin te verwerken. Als gevolg hiervan kunnen na de post resultaat van het boekjaar nog andere posten in het schema worden opgenomen,

./...

om aan te geven hoe deze bestemming zich heeft voltrokken en uit welke bronnen de daarbij betrokken bedragen afkomstig zijn.

Artikelen 22 en 23

Zie de toelichting op de artikelen 20 en 21

Artikel 24

Uit hoofde van deze bepaling kunnen de Lid-staten kleine vennootschappen toestaan sommige posten die op de winst- en verliesrekening onder het bedrijfsresultaat zijn opgenomen, zodanig samen te voegen dat het bedrag van de netto-omzet niet meer afzonderlijk blijkt. Deze uitzondering werd opgenomen ter tegemoetkoming aan gevoelens van ernstige bezorgdheid die tot uiting zijn gebracht opdat rekening zou worden gehouden met de bijzondere omstandigheden waarin die vennootschappen kunnen verkeren wier werkzaamheden niet of bijzonder weinig gedifferentieerd zijn.

De cumulatieve criteria die ter bepaling van genoemde vennootschappen zijn gekozen, betreffen het balanstotaal, de netto-omzet en het aantal werknemers dat gedurende het boekjaar gemiddeld in dienst was. Deze drie criteria zijn gekozen om rekening te houden met de uiteenlopende kenmerken van handelsondernemingen, industriële ondernemingen en dienstverleningsondernemingen. Eerstgenoemden hebben dikwijls een tamelijk laag balanstotaal doch een hoge omzet, terwijl deze verhouding bij industriële ondernemingen omgekeerd is; bij de dienstverleningsondernemingen tenslotte kan het aantal werknemers groot zijn. Overigens zou het rechtsregiem van de gebruikte middelen of de automatiseringsgraad eveneens een bepalende rol kunnen spelen.

./...

Het balanstotaal blijkt uit het in artikel 8 voorziene schema. De waardecorrecties kunnen als aftrekposten aan de actiefzijde ofwel als afzonderlijke posten aan de passiefzijde worden opgenomen. In verband hiermee is bepaald dat zij in het tweede geval van het balanstotaal moeten worden afgetrokken.

Teneinde een zekere continuïteit bij de toepassing van de onderhavige bepaling te garanderen, wordt in de laatste alinea bepaald dat wanneer een vennootschap eenmaal de grens van een der criteria heeft overschreden, de verplichting tot volledige openbaarmaking van de winst- en verliesrekening blijft bestaan tot op het tijdstip dat zij gedurende twee achtereenvolgende boekjaren geen van genoemde grenzen heeft overschreden.

Afdeling 6

Nadere voorschriften omtrent bepaalde posten van de winst- en verliesrekening

Artikel 25

Het netto-omzetcijfer is van doorslaggevend belang voor de beoordeling van de resultaten van een onderneming. Opbrengstverminderingen zijn immers in het normale geval niet van dien aard dat daardoor de orde van grootte van het bruto-bedrag wordt beroerd. Van de andere kant kunnen voor de belasting over de toegevoegde waarde en de andere rechtstreeks over de omzet geheven belastingen van produkt tot produkt verschillende tarieven gelden en de geëxporteerde produktie wordt hiervan vrijgesteld.

Artikel 26

Buitengewone opbrengsten en buitengewone kosten moeten afzonderlijk worden vermeld teneinde inzicht te verschaffen in de samenstelling van het resultaat van het boekjaar. Opbrengsten die geen betrekking hebben op het boekjaar, moeten worden opgevoerd onder de post buitengewone opbrengsten. Dit zijn bijvoorbeeld te veel betaalde belastingen uit een vorig boekjaar die tijdens het boekjaar zijn terugbetaald. Het onderscheid tussen buitengewone opbrengsten en buitengewone kosten aan de ene kant en "overige bedrijfsopbrengsten" en "overige bedrijfskosten" die in de schema's onder het Bedrijfsresultaat zijn opgenomen, aan de andere kant is hierin gelegen dat eerstgenoemden regelmaat

missen (zie toelichting op de artikelen 20 en 21). Opdat een zo duidelijk mogelijk inzicht in de resultaten wordt verschaft is bepaald dat deze opbrengsten en kosten in de bijlage moeten worden toegelicht indien zij van meer dan ondergeschikte betekenis zijn voor de beoordeling van de resultaten

Artikel 27

Van eventuele latente belastingverplichtingen moeten de vennootschappen eveneens het bedrag vermelden. Belastingsschulden worden latent genoemd wanneer zij in de verslagperiode zijn veroorzaakt doch pas in een later boekjaar opeisbaar worden. Wanneer bijvoorbeeld de belastingwetten vroegde afschrijvingen toestaan, wordt de belastbare winst van de verslagperiode overeenkomstig lager doch in latere boekjaren hoger aangezien het object reeds afgeschreven is.

Afdeling 7

Waarderingsregels

Artikel 28

Dit artikel geeft een opsomming van de voornaamste algemen beginselen van de waardering wier toepassing door de Lid-staten moet worden verzekerd.

Het beginsel van de continuïteit dat reeds in artikel 3 is neergelegd voor wat betreft de indeling van de jaarrekening, dient ook voor de waardering in de jaarrekening toepassing te vinden (lid 1 a)).

De bepaling van lid 1 b) is een bevestiging van het voorzichtigheidsbeginsel, een beginsel van goed koopmansgebruik waarnaar reeds overal in de Lid-staten gehandeld wordt. Dit beginsel vloeit niet alleen uit de noodzaak tot bescherming der schuldeisers voort doch is tevens in het belang van de ondernemingsleiding zelf. De toepassing van het voorzichtigheidsbeginsel komt ook in de beginselen sub c) tot en met f) tot uitdrukking.

./...

Om technische of economische redenen kan aan laatsbedoelde algemene beginselen in de praktijk evenwel niet altijd de hand worden gehouden. Zo is in bepaalde gevallen een afwijking van het beginsel van de individuele waardering verantwoord.

Bepaling van de nauwkeurige hoeveelheden of van de werkelijke aanschaffings- of vervaardigingskosten kan onmogelijk zijn of onevenredig veel tijd vergen. Daardoor zijn in de praktijk vereenvoudigde methoden voor de bepaling van hoeveelheden en prijzen ontstaan, zoals de groepsgewijze waardering of het aanhouden van vaste waarden (zie artikel 35). Tegen gebruik van deze methoden bestaat geen bezwaar wanneer het resultaat niet principieel afwijkt van de uitkomsten die bij individuele waardering zouden zijn gevonden. Afwijkingen van de algemene beginselen zijn toegestaan onder de voorwaarde van toelichting en motivering in de bijlage. Bij deze motivering dient de invloed van de afwijking op het vermogen, de financiële positie en de resultaten te worden opgegeven (lid 2).

Artikelen 29 en 30

Voor het waarden ten behoeve van de jaarrekening zijn thans in beginsel twee methoden in gebruik, namelijk de aanschaffingswaardemethode en de vervangingswaardemethode.

Het voornaamste argument ten gunste van het aanschaffingswaardebeginsel is dat de historische waarde ondubbelzinnig kan worden bepaald terwijl waarden bij welke berekening met schommelingen van de geldswaarde of met door andere factoren veroorzaakte veranderingen van de vervangingsprijzen rekening wordt gehouden, niet altijd met zekerheid vastgesteld kunnen worden. Het is juist dat wanneer dergelijke verschijnselen zich voordoen, de op basis van het aanschaffingswaardebeginsel berekende

./...

jaarwinst ten dele uit onzekere bedragen kan bestaan, maar er bestaat geen noodzaak om deze winst uit te keren. De vennootschapsorganen hebben juist de bevoegdheid om bij hun beslissing over de besteding van het resultaat voor instandhouding van het reële kapitaal resp. het vermogen te zorgen door de nodige dotaties aan een bestemmingsreserve.

Anderzijds kan een waardering met inachtneming van de schommelingen in de geldswaarde en de door andere factoren veroorzaakte veranderingen van de vervangingsprijzen verdedigd worden met het argument dat de jaarwinst nauwkeuriger kan worden berekend. Zodoende is reeds bij de vaststelling van de winst voldaan aan het gezichtspunt van de instandhouding van het reële kapitaal resp. het vermogen hetgeen ertoe leidt dat de hiervoor nodige bedragen duidelijk blijken. De beslissing over de bepaling van deze waarden hangt nu echter sterk van het oordeel der ondernemingsleiding af, want de maatstaven staan minder vast dan bij de bepaling van de aanschaffings- of vervaardigingskosten.

In aansluiting op de in de meeste Lid-staten tot nu toe geldende regels en gebruiken zijn de bepalingen van de richtlijn gebaseerd op het beginsel van de aanschaffingswaarde. De noodzakelijke bepalingen voor de uitwerking hiervan zijn opgenomen in de artikelen 32 tm. 39. Met het oog op de in een Lid-staat bestaande gebruiken en op een vrije ontwikkeling en aanpassing van de waarderingsregels, mede ten aanzien van het vraagstuk van de schommelingen in de geldswaarde en de door andere factoren veroorzaakte veranderingen in de vervangingsprijs, werd in artikel 30 een afwijking van de voorschriften van de artikelen 32 tm. 39 opgenomen, op grond waarvan de Lid-staten ook een waardering op grondslag van het vervangingswaardebeginsel kunnen toelaten. Anderzijds kunnen de Lid-staten krachtens artikel 31 onder zekere voorwaarden een herwaardering toestaan hetgeen eveneens een afwijking van het aanschaffingswaardebeginsel betekent.

./...

De waardering tegen de vervangingswaarde wordt in de richtlijn niet in bijzonderheden geregeld. De discussie over de bedrijfseconomische merites van deze methode is nog lang niet afgesloten. Daarom wordt het voorschrijven van gedetailleerde bepalingen niet wel mogelijk geacht. Zulks is bovendien niet wenselijk omdat dan geen rekening kan worden gehouden met de toekomstige ontwikkeling. Voor het overige dienen de ondernemingen zich ook bij de toepassing van de vervangingswaarde steeds te laten leiden door artikel 2 dat voorschrijft, een zo juist mogelijk inzicht in de positie van de vennootschap te verschaffen. Daarnaast bedenke men dat er nog een accountantscontrole is.

De vervangingswaardemethode kan alleen worden toegepast ten aanzien van afschrijfbaar materiële vaste activa en voorraden. Het zijn immers deze vermogensbestanddelen die in het productieproces worden verbruikt en dus geregeld moeten worden vervangen. Toepassing van deze methode op immateriële vaste activa zou te onzekere waarderingen ten gevolge hebben en is om die reden niet toegelaten.

De waardering volgens de vervangingswaardemethode zoals voorzien in artikel 30, brengt met zich dat de betreffende activa tegen hun vervangingswaarde op de balans worden opgenomen. Dit betekent dus dat deze waarden op de balans worden geherwaardeerd. Op deze wijze wordt zowel voor het inzicht in de resultaten als voor het inzicht in het vermogen uitgegaan van dezelfde grondslag. Het bedrag waarvoor wordt geherwaardeerd moet op de herwaarderingsreserve worden geboekt.

Het door artikel 12 voorgeschreven historisch overzicht van de betreffende activa dient bij toepassing van de vervangingswaardemethode te worden aangevuld. Daartoe moeten afzonderlijk worden vermeld enerzijds het bedrag van de gecumuleerde herwaarderingsreserves en anderzijds het bedrag van de gecumuleerde aanvullende waardecorrecties.

Deze gegevens zijn in het systeem van de richtlijn van essentieel belang want hierdoor wordt verzekerd dat de in dit geval geboden informatie gelijkwaardig is aan die welke bij de toepassing van het klassieke waarderingssysteem op basis van de aanschaffingswaarde wordt gegeven. Er behoeft derhalve niet voor te worden gevreesd dat toepassing van deze twee tamelijk uiteenlopende waarderingmethoden de vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen in de Gemeenschap te niet zou kunnen doen.

De vennootschappen moeten in de bijlage een nadere toelichting geven op de wijze waarop zij de vervangingswaardemethode hebben toegepast, met opgave van de betreffende posten. Met name zal moeten worden uiteengezet welke grondslag voor de berekening van de vervangingswaarde werd gekozen.

De herwaarderingsreserve is noodzakelijkerwijze een gebonden reserve. Dat volgt rechtstreeks uit de filosofie van de vervangingswaardemethode. De hierop geboekte bedragen zijn er immers voor bestemd om het potentieel van de onderneming in stand te houden. Winstuitkeringen ten laste van deze reserve of afboeking van verliezen op deze reserve zijn derhalve in beginsel uitgesloten. Dat zou slechts anders kunnen worden wanneer de in de herwaarderingsreserve opgenomen bedragen niet meer nodig zijn voor de vervanging van de betreffende activa. Dit doet zich voor bij gedaalde vervangingswaarden of bij vermindering van de produktie-omvang, b.v. door het afstoten van een bedrijfsonderdeel. Een overeenkomstig deel van de herwaarderingsreserve is dan niet meer voor de instandhouding van het prestatievermogen der onderneming nodig. De vrijkomende bedragen moeten dan echter bij het resultaat van het boekjaar worden geteld, want anders zou de vennootschap deze bedragen blijvend kunnen reserveren met ontduiking van de dwingende voorschriften inzake de bestemming van het resultaat. In verband hiermede is uitdrukkelijk bepaald dat de herwaarderingsreserve in bedoeld geval moet worden opgeheven (leden 4 en 5)

Met het gebonden karakter van de herwaarderingsreserve is niet in strijd dat zij geheel of gedeeltelijk in kapitaal kan worden omgezet zoals trouwens in de Lid-staten gebruikelijk is. In dit geval immers blijven de betreffende bedragen in de onderneming gebonden (lid 3).

Volgens het bepaalde in lid 6 is het verboden de door het stijgen van de vervangingswaarde te laag geworden waardecorrecties van voorgaande jaren in te halen.

Artikel 31

De Lid-staten kunnen nog een andere afwijking van het aanschaffingswaardebeginsel toestaan. Bedoeld wordt de herwaardering van materiële vaste activa alsmede van deelnemingen en andere financiële vaste activa. De herwaardering is anders dan de waardering volgens de vervangingswaardemethode in de meeste Lid-staten toegelaten, met name ten aanzien van terreinen en deelnemingen. Hiermede wordt beoogd de balanslezer een juister inzicht te geven in de economische waarde op de balansdatum van het betreffende vermogensbestanddeel.

Herwaardering van vlottende activa is niet toegelaten. De noodzaak daartoe zal zich nauwelijks doen voelen omdat deze waarden niet langdurig in de onderneming zullen blijven.

Ook wanneer een herwaardering plaatsvindt, dient de vergelijkbaarheid met jaarrekeningen waarin het aanschaffingswaardebeginsel strikt werd toegepast, verzekerd te blijven. Wat dit betreft kan worden verwezen naar de reeds gemaakte opmerkingen over de toepassing van de vervangingswaardemethode (zie tevens de toelichting op artikel 12).

De bij een herwaardering vrijkomende meerwaarden moeten op de herwaarderingsreserve worden geboekt. Deze heeft een gebonden karakter zolang de daarin opgenomen meerwaarden niet zijn gerealiseerd. Is deze voorwaarde vervuld, dan is opheffing verplicht. De betreffende bedragen

./...

moeten bij het resultaat van het boekjaar worden geteld teneinde de vennootschapsorganen die over de bestemming van het resultaat te beslissen hebben, in staat te stellen hun besluit te nemen.

Om dezelfde redenen als hierboven in de toelichting op artikel 30 zijn uiteengezet, verzet niets zich tegen een gehele of gedeeltelijke omzetting van de herwaarderingsreserve in kapitaal.

Bij de opstelling van de bepalingen over de herwaardering werd in de richtlijn het geval van wettelijke herwaarderingsreserves die eventueel in de Lid-staten zouden kunnen worden toegestaan met het oog op de geldontwaarding, buiten beschouwing gelaten.

Artikel 32

De praktijk in de Lid-staten ten aanzien van de opvoering onder de activa van de balans en de waardering van kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming is niet gelijk. In sommige Lid-staten worden deze kosten onmiddellijk afgeschreven en hun opvoering onder de activa is ofwel wettelijk verboden ofwel in de praktijk weinig gebruikelijk. In andere Lid-staten daarentegen kunnen deze kosten worden geactiveerd, maar in dat geval moeten zij zo snel mogelijk worden afgeschreven of mag geen enkele winst worden uitgekeerd zolang zij niet volledig zijn afgeschreven.

De richtlijn verbiedt niet dat kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming worden geactiveerd. De Lid-staten worden daarin vrijgelaten. Activering werd toelaatbaar geacht omdat een volledige afschrijving in één boekjaar aan het inzicht in de resultaten van de vennootschap afbreuk zou kunnen doen. Wanneer het nationale recht toestaat dat zij onder de activa worden opgevoerd, moeten deze kosten in een speciale post van het balansschema worden opgenomen (artikelen 8 en 9, onder B). Voorts moeten zij uiterlijk binnen vijf jaar worden afgeschreven. Zolang deze kosten niet volledig zijn

afgeschreven, mag geen winst worden uitgekeerd, tenzij het bedrag van de vrije reserves tenminste gelijk is aan het bedrag van de niet-afgeschreven kosten. Een rechtvaardiging voor het bijzonder strenge karakter van deze waarderingsregel kan worden gevonden in het feit dat het dikwijls zeer moeilijk zal zijn het nut en daarmee de waarde van deze kosten vast te stellen.

De richtlijn geeft geen omschrijving van kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming. De verschillende definities uit het nationale recht blijven dus van kracht. Een coördinering daarvan werd niet nodig geoordeeld enerzijds vanwege het, in het normale geval, onbetekende karakter van de in deze post opgenomen bedragen en anderzijds vanwege het strenge karakter van de voorgeschreven waarderingsregels. De inhoud van deze post moet overigens in de bijlage worden opgegeven.

Artikel 33

In dit artikel is bepaald hoe de vaste activa ^{een} gewaardeerd moeten worden. Vaste activa met/beperkte gebruiksduur moeten worden verminderd met waardecorrecties volgens een plan dat voldoet aan de regels van een behoorlijke bedrijfsvoering. Aan deze voorwaarde voldoen alle waardecorrecties die tot een zinvolle, niet willekeurige verdeling der aanschaffings- en vervaardigingskosten over de gebruiksduur leiden. Daarnaast zijn waardecorrecties op alle vaste activa, ook als hun gebruiksduur niet beperkt is, toegelaten om deze goederen op te nemen tegen de laagste waarde die zij op de balansdatum bezitten. Deze waardecorrecties hebben alleen dan een verplicht karakter wanneer mag worden verwacht dat het om een duurzame waardevermindering gaat (lid 1 c) onder bb)). In tegenstelling tot wat voor de vlottende activa is bepaald, behoeft immers bij de vaste activa die per definitie voor duurzaam gebruik ten behoeve van de bedrijfsuitoefening bestemd zijn, geen rekening te worden gehouden met tijdelijke waardeschommelingen.

./...

Om de vorming van stille reserves tegen te gaan, werd bepaald dat de hogere waarde moet worden vermeld zodra voor vermelding van de laagste waarde geen grond meer bestaat (zie lid 1 c) onder dd)).

In enige Lid-staten heeft de fiscale wetgeving een belangrijke invloed op de commerciële balans. Bijzondere waarderingen op grond van fiscale voorschriften worden in die landen alleen dan door de fiscus aanvaard, wanneer de vennootschap deze tevens in zijn commerciële balans opneemt. In verband hiermede en ter verzekering van de vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen werd bepaald dat buitengewone waardecorrecties die hun oorzaak vinden in fiscale voorschriften, afzonderlijk in de bijlage moeten worden vermeld (lid 1 d).

Het voorschrift, de bijkomende kosten tot aanschaffingskosten te rekenen, wordt noodzakelijk geacht om de vorming van stille reserves aan banden te leggen (zie lid 2).

De ondernemingen wordt de keuze gelaten of zij de toerekenbare indirecte produktiekosten al of niet in de vervaardigingskosten willen opnemen. Zij hebben daardoor de vrijheid om bij gebruik van het in de praktijk reeds vaak toegepaste systeem van kostenberekening de toerekenbare indirecte produktiekosten weg te laten, nie in de laatste plaats om hierdoor tot een voorzichtige waardering te geraken (zie lid 3).

De Lid-staten kunnen toestaan dat rente van vreemd vermogen in de vervaardigingskosten worden opgenomen. Dit is alleen toegelaten voor zover zij deel u maken van de bedrijfs- en administratieve kosten (zie lid 4, a) . De Lid-staten kunnen eveneens toestaan dat rente van eigen vermogen tot de vervaardigingskosten worden gerekend onder voorwaarde dat in de bijlage de rentevoet vermeld wordt (zie lid 4 b). Deze regeling wordt bedrijfseconomisch noodzakelijk geacht opdat in bijzondere gevallen geen verkeerd beeld van de winstpositie ontstaat (b.v. bij woningbouwondernemingen die de bouw met eigen vermogen financieren).

./...

Artikel 34

Ten aanzien van de opvoering onder de activa van de balans en de waardering van kosten van onderzoek en ontwikkeling vinden dezelfde bepalingen toepassing als in artikel 32 zijn opgenomen voor de kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming. In dit verband kan hetzelfde worden opgemerkt als in de toelichting op artikel 32 staat vermeld. Wanneer het nationale recht toestaat dat deze kosten onder de activa worden opgevoerd, moeten zij in de balans onder de daartoe voorziene posten worden opgenomen (zie artikelen 8 en 9, onder C I, 1).

De op de balans geboekte goodwill moet in beginsel uiterlijk binnen vijf jaar worden afgeschreven. Ook al bestaat dit voorschrift niet in alle Lid-staten - in één Lid-staat wordt goodwill nooit afgeschreven, in een andere Lid-staat echter vindt directe afschrijving plaats - werd deze oplossing uit het oogpunt van de coördinatie toch noodzakelijk geacht om een zekere gelijkwaardigheid bij de boekhoudkundige behandeling van deze post te verzekeren. Anders dan bij de kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming en de kosten van onderzoek werd het in dit geval niet nodig geoordeeld de uitkering van winst te verbieden, zolang geen volledige afschrijving heeft plaatsgevonden. Het geval gaat immers in dit geval om vermogensbestanddelen waarvoor uitgaven zijn gedaan.

Artikel 35

De vereenvoudigde waarderingsmethode die dit artikel toelaat voor de materiële vaste activa alsmede voor de grond-, hulp- en brandstoffen, is in de meeste Lid-staten toegelaten. Deze methode vormt een uitzondering op het beginsel van de individuele waardering dat is neergelegd in artikel 28, lid 1 e). In verband hiermee werd de toepassing van deze methode beperkt tot die gevallen waarin de totaalwaarde van de betreffende activa voor de onderneming van ondergeschikte betekenis is (bijv. reparatiematerieel, gereedschappen etc.).

./...

Artikel 36

De vlottende activa zijn er toe bestemd in omloop te worden gebracht en moeten daarom worden gewaardeerd volgens het beginsel van de laagste waarde. De laagste waarde resulteert uit een vergelijking tussen de aanschaffings- of vervaardigingskosten en de werkelijke waarde op de balansdatum. Meestal zal de laagste waarde die op de balans door middel van waardecorrecties moet worden aangegeven, worden gevormd door de dag- of marktprijs. Kunnen deze echter niet worden vastgesteld zoals b.v. bij goederen in bewerking, werk op bestelling of vorderingen, dan zal als voornaamste criterium voor de vaststelling van de waarde op de balansdatum gelden de op die datum te realiseren waarde.

De in lid 1 c) voorziene mogelijkheid om tot buitengewone waardecorrecties over te gaan met het oog op in een naaste toekomst te verwachten waardeverminderingen, moet zeer beperkt worden uitgelegd. Hiermede zijn bepaalde goederen bedoeld zoals non-ferro metalen wier waarde belangrijke schommelingen ondergaat. Daar de waarde van deze goederen op de balansdatum willekeurig kan zijn, is het in overeenstemming met het beginsel van de voorzichtigheid met latere waardeverminderingen rekening te houden.

Voor wat betreft het bepaalde in lid 1 d) en e) en lid 2 kan worden verwezen naar de toelichting op artikel 33.

Artikel 37

Dit artikel maakt niet een andere waarderingsmethode mogelijk dan in artikel 36 is voorzien, doch laat alleen een vereenvoudigde methode toe voor de berekening van de aanschaffings- of vervaardigingskosten wanneer deze kosten voor gelijksoortige bestanddelen van de voorraden veranderlijk zijn. Dergelijke methoden zijn in alle Lid-Staten bekend.

Artikel 38

Het bedoelde geval zal zich vooral voordoen bij de emissie van obligaties onder pari. Het is evenwel niet uitgesloten dat ook bij andere schulden op lange termijn een gedeelte van de rente niet pro rata temporis wordt betaald. De betrokken bedragen betreffen dan meerdere boekjaren en om die reden is hun activering gerechtvaardigd.

De Lid-staten kunnen zelf bepalen onder welke post aan de actiefzijde van de balans het betreffende bedrag moet worden opgenomen. In sommige Lid-staten gebeurt dit onder de kosten van oprichting en uitbreiding der onderneming, in andere onder de overlopende posten. Een coördinering hiervan is niet absoluut noodzakelijk omdat de betreffende bedragen toch hetzij in de balans hetzij in de bijlage afzonderlijk moeten worden vermeld.

Artikel 39

De vorming van stille reserves onder de post voorzieningen is verboden. Van de andere kant hebben de ondernemingen de plicht voor alle op de balansdatum voorzienbare risico's voorzieningen te vormen (artikel 28 lid 1 b). Ter voorkoming van misbruiken werd bepaald dat voorzieningen die op de balans onder de post overige voorzieningen zijn opgenomen, in de bijlage moeten worden toegelicht voor zover zij van enig belang zijn.

./...

Afdeling 8

Inhoud van de bijlage

Artikelen 40, 41 en 42

De bijlage moet met het oog op de in artikel 2, lid 3 omschreven doelstelling een toelichting geven op de verschillende posten van de balans en de winst- en verliesrekening (artikel 40).

Artikel 41 geeft een opsomming van de inlichtingen die in ieder geval in de bijlage moeten worden verstrekt. Tot het doen van andere opgaven in de bijlage verplichten de artikelen 3, 4 lid 2, 10 lid 1, 11, 12 lid 3 en 4, 26 lid 2, 28 lid 2, 30 lid 1, 31 lid 1, 32 lid 2, 33 lid 1 c) cc) en d) en 4, 34, 36 lid 1 c en e), 38 lid 1, 39 en 42.

In de eerste plaats is het van groot belang dat de vennootschappen mededeling doen van de waarderingsmethoden, daaronder begrepen de voor de berekening van de waardecorrecties gevolgde methoden, die zij voor de verschillende posten van de jaarrekening hebben toegepast (artikel 41, nr 1). Dit kan bijvoorbeeld betreffen de toepassing van artikel 35, de berekening van buitengewone waardecorrecties krachtens artikel 36 lid 1 c) of de berekening van de aanschaffings- of vervaardigingskosten van de voorraden volgens één van de door artikel 37 voorziene methoden. Voor wat betreft een waardering op basis van de vervangingswaarde of een herwaardering volgt een dergelijke mededelingsplicht reeds uit de artikelen 30 lid 1 en 31 lid 1. Wanneer de vennootschap haar waarderingsmethoden in enigerlei opzicht wijzigt, dan moet zij dit ingevolge artikel 28 lid 2 afzonderlijk in de bijlage vermelden en motiveren.

In de bijlage moeten naam en zetel worden genoemd van de ondernemingen waarin de vennootschap tenminste 10% van het kapitaal bezit; daarbij moeten worden opgegeven het aandeel in het kapitaal, dat de vennootschap bezit, alsmede het geplaatste kapitaal, de reserves en het resultaat van het laatste boekjaar van de betreffende onderneming

./...

(artikel 41 nr 2). Deze vermeldingsplicht heeft derhalve niet alleen betrekking op ondernemingen waarin de vennootschap een deelneming bezit in de zin van artikel 14. Al deze opgaven zijn noodzakelijk om de balanslezer een beter inzicht te verschaffen in de waarde van deze vermogensbestanddelen. De enkele vermelding van de aanschaffingsprijs van de aandelen geeft dikwijls een onjuist beeld van de positie van de betreffende onderneming.

Om te voorkomen dat de gevraagde inlichtingen de bijlage onhanteerbaar zouden maken, is het de Lid-staten ingevolge artikel 42 toegestaan te bepalen dat deze in een overzicht worden gegeven dat met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, lid 1 en 2 van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968 wordt nedergelegd. In de bijlage moet op dit overzicht worden gewezen. Tenslotte kunnen de Lid-staten bepalen dat deze inlichtingen niet behoeven te worden verstrekt indien naar goed koopmansoordeel de kans be-

staat dat aan één van de betrokken ondernemingen hierdoor een aanmerkelijk nadeel wordt berokkend; wel moet het weglaten van deze opgaven in de bijlage worden vermeld (artikel 42 b).

Ter informatie van de aandeelhouders werd het wenselijk geacht dat het gebruik van het toegestane kapitaal in de bijlage wordt vermeld, (artikel 41 nr 3). Er moge overigens aan worden herinnerd dat krachtens artikel 2 lid 1 e) van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968 het bedrag van het geplaatste kapitaal jaarlijks moet worden openbaargemaakt indien in de oprichtingsakte of de statuten een toegestaan kapitaal wordt genoemd.

Voor aandeelhouders en derden is het van belang op de hoogte te zijn van het bestaan van winstbewijzen, converteerbare obligaties en soortgelijke waardepapieren of rechten (artikel 41 nr 4) omdat het bestaan van de vennootschap hierdoor ten zeerste kan worden beïnvloed.

Het begrip soortgelijke rechten doelt o.a. op aan de bestuurders en werknemers van de vennootschap verleende optierechten op aandelen.

In de bijlage moet tevens opgave worden gedaan van het totaalbedrag van de financiële verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen, voor zover opgave daarvan voor de beoordeling van de financiële positie van nut is, (artikel 41 nr 5). Het voorschrift doelt op verplichtingen die niet als voorzieningen noch als schulden kunnen worden aangemerkt. In dit verband dient te worden gedacht aan verplichtingen uit leasing-overeenkomsten, uit overeenkomsten op lange termijn tot huur van scheepsruimte of onroerend goed.

Opgave van de personeelskosten in de bijlage is alleen dan verplicht wanneer de winst- en verliesrekening is opgesteld volgens het in artikel 22 of 23 voorziene schema, waarin deze kosten niet afzonderlijk worden vermeld (artikel 41 nr 6).

De belastingen die zijn opgenomen in het bedrijfsresultaat, het financiële resultaat of het buitengewone resultaat, moeten voor elk van deze resultaten afzonderlijk worden vermeld (artikel 41 nr 7).

Van de ene Lid-staat tot de andere bestaan aanzienlijke verschillen tussen de fiscale voordelen die aan de ondernemingen worden toegekend. Naargelang deze van invloed zijn op de jaarrekeningen, is het met het oog op vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen, van groot belang, dat het bedrag waarmee het resultaat van het boekjaar is gewijzigd door de toepassing van fiscale voorschriften in de bijlage wordt vermeld (artikel 41 nr 8).

Opgave van het totaalbedrag van de bezoldigingen van de leden van de organen van bestuur, beheer of toezicht die hun voor het vervullen van hun functie over het boekjaar werden toegekend, onderverdeeld naar de genoemde groepen personen, is van grote betekenis voor de aandeelhouders (artikel 41 nr 9).

Tenslotte hebben zowel aandeelhouders als derden er belang bij te weten in hoeverre voorschotten of kredieten aan de leden van genoemde organen zijn verstrekt en in hoeverre de vennootschap garantieverplichtingen ten behoeve van deze personen is aangegaan (artikel 41 nr). Deze informatieplicht kan uiteraard geen betrekking hebben op Lid-staten waarin dergelijke handelingen ten behoeve van leden van de organen van de vennootschap reeds verboden zijn.

Afdeling 9

Inhoud van het jaaroverzicht

Artikel 43

In het jaaroverzicht moet mededeling worden gedaan van alle gebeurtenissen die niet rechtstreeks op bepaalde posten van de jaarrekening betrekking hebben doch de economische beoordeling van de vennootschap in haar geheel raken. De organen van de vennootschap geven in dit overzicht hun persoonlijk oordeel over de ontwikkeling en de toekomstmogelijkheden van de vennootschap.

Het onderscheid dat in de richtlijn wordt gemaakt tussen bijlage en jaaroverzicht, bestaat niet in alle Lid-staten. Er is geen bezwaar tegen dat opgaven die in de bijlage en in het jaaroverzicht moeten worden gedaan, in één stuk worden gegeven mits hierin alle door de richtlijn gevraagde informatie wordt opgenomen. Wel moet in het oog worden gehouden dat krachtens artikel 44 lid 2 de bijlage als bestanddeel van de jaarrekening in zijn geheel moet worden bekendgemaakt in een nationaal publicatieblad terwijl voor de bekendmaking van het jaaroverzicht kan worden volstaan met een mededeling omtrent de nederlegging in een nationaal publicatieblad (zie artikel 44 lid 3). Wordt een enkel stuk opgesteld, dan dient uiteraard de voor de bijlage geldende wijze van bekendmaking te worden gevolgd.

Afdeling 10

Openbaarmaking

Artikel 44

De jaarrekening, d.w.z. de balans, de winst- en verliesrekening en de bijlage moet na door de daartoe bevoegde organen van de vennootschap te zijn goedgekeurd, te zamen met het jaaroverzicht en het verslag van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon onverwijld worden nedergelegd met inachtneming van het bepaalde in artikel 3, lid 1 en 2 van de richtlijn 68/151/EEG van 9 maart 1968. Vervolgens moeten zowel de jaarrekening als het verslag van de controleur van de jaarrekening in hun geheel worden bekendgemaakt in een nationaal publicatieblad. Voor wat de jaarrekening betreft derogeeert deze bepaling aan artikel 3 lid 4 van voormelde richtlijn in zoverre volgens dit artikel voor de bekendmaking in een nationaal publicatieblad kan worden volstaan met een uittreksel of een mededeling omtrent de nederlegging. Met het voorschrijven van een verdergaande openbaarmaking bedoelt de richtlijn de jaarrekening toegankelijker te maken voor derden. Daartoe behoren ook de toekomstige aandeelhouders van de vennootschap.

Artikelen 45 en 46

Deze voorschriften zijn opgenomen om misbruiken te voorkomen bij de aan de jaarrekening en het jaaroverzicht gegeven publiciteit. In alle andere gevallen dan in artikel 44 bedoeld waarin de genoemde stukken in hun geheel worden bekendgemaakt, moet dit geschieden in de vorm en met de inhoud ten aanzien waarvan de met de controle van de jaarrekening belaste persoon zijn verslag heeft opgesteld en met vermelding van de volledige tekst van de goedkeurende verklaring van de controleur van de jaarrekening. In de in artikel 45 bedoelde gevallen lijkt volledige bekendmaking van het controle-verslag niet noodzakelijk en kan worden volstaan met de vermelding van de goedkeurende verklaring van de controleur van de jaarrekening.

Wanneer de controleur van de jaarrekening zijn goedkeurende verklaring met voorbehoud heeft gegeven of geweigerd dan moet zulks met opgaaf van redenen worden bekendgemaakt.

Wordt de jaarekening slechts gedeeltelijk bekendgemaakt, bijvoorbeeld voor reclamedoeleinden, dan moet er op worden gewezen dat het om een vereenvoudigde weergave gaat en moet worden verwezen naar het nationale publikatieblad waarin de volledige bekendmaking heeft plaatsgevonden. Om ieder misverstand te vermijden werd bepaald dat de goedkeurende verklaring van de controleur van de jaarrekening niet mag worden bijgevoegd. Er dient niettemin te worden vermeld of de goedkeurende verklaring met of zonder voorbehoud is gegeven dan wel is geweigerd.

Artikel 47

Zie de toelichting op artikel 5.

Afdeling II

Voorschriften betreffende vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid

Bij vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid is openbaarmaking van de jaarrekening niet strikt noodzakelijk voor de informatie van de vennoten. De aandeelhouders van een naamloze vennootschap kunnen in het normale geval alleen door openbaarmaking van de jaarrekening worden ingelicht. De vennoten van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid echter zijn de vennootschap bekend en kunnen door haar individueel worden ingelicht. Voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid kan derhalve een onderscheid worden gemaakt tussen de interne informatie ten behoeve van de vennoten en de externe informatie ten behoeve van derden, waaronder crediteuren.

Voor wat betreft de interne informatie kunnen de voorschriften die voor de naamloze vennootschappen werden opgesteld, zonder enige moeilijkheid op de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid toepasselijk worden verklaard. Voor het verkrijgen van een zo juist mogelijk inzicht in het vermogen, de financiële positie en de resultaten van de vennootschap moeten de vennoten van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid op gelijke voet worden behandeld als de aandeelhouders van een naamloze vennootschap.

Voor wat de externe informatie betreft ligt dit moeilijker. Moet de jaarrekening, nu deze informatie alleen betrekking heeft op derden, in alle gevallen in haar geheel worden bekendgemaakt ? In de Lid-staten wordt deze vraag op geheel verschillende wijzen beantwoord. In sommige Lid-staten is men van mening dat zodra de aansprakelijkheid wordt beperkt, naar buiten uitgebreide inlichtingen moeten worden verstrekt om de belangen van crediteuren en andere derden te beschermen; er wordt dus voor wat de openbaarmaking betreft tussen naamloze vennootschap en vennootschap met beperkte aansprakelijkheid geen onderscheid gemaakt. In andere Lid-staten is de omvang van de openbaarmaking voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid afhankelijk van de grootte van deze vennootschappen. Voor grote vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid wordt een vergaande openbaarmaking noodzakelijk geacht vanwege hun betekenis voor de nationale economie. Voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid met een geringere omvang komt, naar de mening van de wetgever, het belang dat deze vennootschappen kunnen hebben om hun jaarrekening niet openbaar te maken, in botsing met het belang van derden, dat juist openbaarmaking verlangt. Genoemde Lid-staten hebben dit belangenconflict opgelost ten gunste van de vennootschappen door deze tot geen enkele openbaarmaking te verplichten.

In de richtlijn nr. 68/151/EEG van 9 maart 1968 is het beginsel van de verplichte openbaarmaking van de jaarrekening van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid reeds neergelegd. De verplichte toepassing van deze bepaling is uitgesteld tot de tenuitvoerlegging van de onderhavige richtlijn die deze openbaarmaking zowel naar inhoud als naar omvang moet regelen (artikel 2, lid 1 f.).

.../...

Het doorslaggevende argument voor de verplichte openbaarmaking van de jaarrekening van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid is het privilege van de beperkte aansprakelijkheid. Het verhaal van crediteuren is beperkt tot het vermogen van de vennootschap. Het is dan volstrekt noodzakelijk dat zij door een zekere openbaarmaking van de jaarrekening in staat worden gesteld de stand van het vermogen na te gaan. Zo niet, dan valt de beperking van de aansprakelijkheid niet langer te rechtvaardigen. De beperking van de aansprakelijkheid is aan de ene kant een voordeel voor de vennoten doch vormt anderzijds een nadeel voor de schuldeisers. Zij moet daarom samengaan met een zekere openbaarmaking van de jaarrekening.

Voorts moet er op worden gelet dat in sommige Lid-staten de vorm van vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wordt gekozen door ondernemingen waarvoor in andere Lid-staten de vorm van naamloze vennootschap gebruikelijk is. Voorzover het daarbij om concurrerende ondernemingen gaat, is het in het belang van een onvervalste mededinging op de gemeenschappelijke markt geboden dat beide vennootschapsvormen op het gebied van de financiële verslaggeving zo veel mogelijk aan dezelfde eisen worden onderworpen.

Tenslotte heeft de voorgeschreven openbaarmaking ten doel in een algemene economische behoefte te voorzien. Deze behoefte vloeit voort uit de omstandigheid dat een steeds groter deel van de industrie in de Gemeenschap in de vorm ener vennootschap met beperkte aansprakelijkheid is georganiseerd.

.../...

De onderhavige richtlijn onderwerpt niet alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid aan dezelfde openbaarmakingsplicht. Overeenkomstig de door de Raad in de richtlijn nr. 68/151/EEG van 9 maart 1968 getroffen beslissing is bij de vaststelling van de omvang van de openbaarmaking rekening gehouden met de grootte van de vennootschap. Naarmate een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van meer belang is voor de nationale economie en voor de gemeenschappelijke markt, is de functie der openbaarmaking van meer gewicht. Drie categorieën van vennootschappen werden onderscheiden. Vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de eerste categorie moeten voor wat de openbaarmaking betreft aan dezelfde bepalingen worden onderworpen als de naamloze vennootschappen. Voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de tweede categorie wordt de Lid-staten eenzelfde uitzonderingsmogelijkheid gegeven als in artikel 24 is voorzien voor naamloze vennootschappen van vergelijkbare grootte. Dit houdt in dat de netto-omzet niet afzonderlijk in de winst- en verliesrekening behoeft te worden vermeld wanneer de nationale wetgever zulks juist acht. Voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de derde categorie moet het de Lid-staten worden toegestaan ontheffing te verlenen van de verplichting tot openbaarmaking van de winst- en verliesrekening.

De gekozen oplossingen kunnen als volgt schematisch worden samengevat :

.../...

Kategorieën	Balanstotaal in reken-eenheden	Netto-omzet in reken-eenheden	Gedurende het boekjaar gemiddeld in dienst zijnde aantal werknemers	Openbaar-making
I. (zie artikel 50, lid 1)	boven 1 miljoen	boven 2 miljoen	boven 100	jaarrekening jaaroverzicht en verslag van de controleur v/d jaarrekening
II. (zie artikel 50, lid 2a))	vanaf 100.001 tot 1 miljoen	vanaf 200.001 tot 2 miljoen	vanaf 21 tot 100	als onder I; het nationale recht kan bepalen dat de netto-omzet niet afzonderlijk in de winst- en verliesrekening behoeft te worden vermeld
III. (zie artikel 50, lid 2 b))	tot 100.000	tot 200.000	tot 20	als onder I; het nationale recht kan bepalen dat met de openbaar-making van een vereenvoudigde balans en een vereenvoudigde bijlage kan worden volstaan

Voor de overgang naar de tweede of de eerste categorie is het voldoende dat aan één van de criteria van deze categorieën wordt voldaan.

Opmerking verdient dat bij de vaststelling van de bedragen ter bepaling van de eerste categorie werd uitgegaan van het voorstel van de Commissie uit 1964 voor een eerste richtlijn op basis van artikel 54, lid 3 g) van het EEG-Verdrag (supplement van het bulletin van de EEG, nr 3-1964, blz. 13 e.v.). Artikel 2, nr 6 van dit voorstel bepaalde dat vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid met een balanstotaal boven 1 miljoen rekeneenheden, hun balans en hun winst- en verliesrekening openbaar moeten maken.

.../...

Artikel 48

De jaarrekening en het jaaroverzicht die aan de vennoten worden voorgelegd - het gaat hier dus om de interne informatie - moeten met inachtneming van de in de richtlijn voor de naamloze vennootschappen opgenomen voorschriften worden opgesteld. Er bestaat immers geen enkele reden de vennoten anders te behandelen dan de aandeelhouders van een naamloze vennootschap.

Vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid worden o.a. hierdoor gekenmerkt dat zij vaak tegenover hun vennoten vorderingen en verplichtingen hebben die van bijzondere betekenis kunnen zijn voor de positie van de vennootschap. In de richtlijn wordt hiermede rekening gehouden door de afzonderlijke opvoering van deze posten voor te schrijven. Overigens moeten de benamingen van de in de schema's voorziene posten worden aangepast aan de rechtsvorm van de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Artikel 49

Om de informatieve waarde van de jaarrekening en het jaaroverzicht te verzekeren moeten deze stukken door een onafhankelijke deskundige worden gecontroleerd. Wat dat aangaat kan tussen de naamloze vennootschap en de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid geen principieel onderscheid worden gemaakt. Hieruit zou de gevolgtrekking kunnen worden gemaakt dat vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid verplicht zouden moeten worden hun jaarrekening te laten controleren door dezelfde personen die krachtens het nationale recht bevoegd zijn de jaarrekening van een naamloze vennootschap te controleren.

Gelet op de bestaande verhoudingen binnen de Gemeenschap lijkt evenwel een pragmatische benadering geboden. Een groot aantal vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid laten reeds vrijwillig hun jaarrekening controleren. De betreffende personen voldoen echter dikwijls niet aan de eisen die voor het controleren van naamloze vennootschappen wettelijk zijn voorgeschreven. In verband hiermede volstaat de richtlijn ermee het beginsel van de controle verplicht te stellen terwijl het aan de Lid-staten wordt overgelaten deze op de meest passende wijze te organiseren.

Een verplichte controle voor het zeer grote aantal vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de derde categorie zou in de praktijk onmogelijk kunnen blijken, omdat het beroepswezen van controleurs van de jaarrekening in de verschillende Lid-staten te weinig leden telt om deze controle te kunnen doorvoeren. Anderzijds zou een dergelijke controle voor deze vennootschappen te kostbaar kunnen zijn. Om deze redenen kunnen de vennootschappen die aan de in lid 2 gestelde criteria voldoen, van de controleplicht worden vrijgesteld. In dit geval moeten in de nationale wetgevingen passende sancties worden opgenomen om de toepassing van de in de onderhavige richtlijn voorziene bepalingen door genoemde vennootschappen te verzekeren. Wat de criteria betreft die voor de omschrijving van de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid werden gekozen, kan worden verwezen naar de toelichting op artikel 24.

Artikel 50

In beginsel moeten alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid hun jaarrekening en hun jaaroverzicht alsmede het verslag van de met de controle van de jaarrekening belaste persoon openbaarmaken en wel op dezelfde wijze als voor de naamloze vennootschappen is voorgeschreven (artikel 44). Zij dienen voorts het voorstel tot bestemming van de resultaten en de bestemming zelf openbaar te maken (zie artikel 47). De Lid-staten kunnen evenwel voor vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de tweede en de derde categorie een beperkte openbaarmaking voorzien.

De Lid-staten kunnen vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de tweede categorie toestaan de winst- en verliesrekening openbaar te maken in de vereenvoudigde vorm die in artikel 24 is opgenomen voor bepaalde naamloze vennootschappen, d.w.z. zonder afzonderlijke vermelding van de netto-omzet. Voor wat betreft de opstelling van de jaarrekening is dit de enige uitzondering die voor deze vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid is voorzien; voor het overige moeten zij hun jaarrekening, het jaaroverzicht en het verslag van de controleur van de jaarrekening met dezelfde inhoud als voor naamloze vennootschappen is voorgeschreven openbaar maken. Voor wat de wijze van openbaarmaking betreft lijkt echter een volledige bekendmaking van de jaarrekening in een nationaal publikatieblad zoals voor naamloze vennootschappen wordt verlangd, voor deze vennootschappen niet noodzakelijk te zijn.

De Lid-staten kunnen hun daarom toestaan de betreffende stukken overeenkomstig de normale bepalingen inzake de openbaarmaking van artikel 3 van de richtlijn nr 68/151/EEG van 9 maart 1968 openbaar te maken (lid 2 c). Voor de bekendmaking in een nationaal publikatieblad kan dan worden volstaan met een uittreksel of een mededeling omtrent de nederlegging.

De Lid-staten kunnen vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de derde categorie/^{die} in artikel 49, lid 2 zijn omschreven, toestaan slechts een balans met een bijlage openbaar te maken. Deze vennootschappen kunnen derhalve van de verplichting tot openbaarmaking van de winst- en verliesrekening en het jaaroverzicht worden ontheven. Vervolgens kunnen de balans en de bijlage in vereenvoudigde vorm worden openbaar gemaakt. In deze balans behoeven alleen de met letters en Romeinse cijfers aangeduide posten van de in de artikelen 8 en 9 voorziene schema's te worden opgenomen. Met de opneming van verzamelposten die niet behoeven te worden onderverdeeld, kan dus worden volstaan, zoals bijvoorbeeld "immateriële vaste activa", "materiële vaste activa" enz. Vorderingen op vennoten en verplichtingen tegenover vennoten moeten echter afzonderlijk in deze balans worden vermeld omdat deze posten van groot belang kunnen zijn voor de beoordeling van de positie van de vennootschap. Met het oog op deze vereenvoudigde opstelling van de balans kan ook de bijlage worden aangepast.

De vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de derde categorie zijn niet vrijgesteld van de verplichting een historisch overzicht te geven van de vaste en de vlottende activa (zie artikel 12), doch in dit geval kan met de opgave van de totaalbedragen voor de verschillende groepen van activa worden volstaan.

Evenals bij de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de tweede categorie werd de volledige bekendmaking in een nationaal publicatieblad van de balans met de bijlage van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van de derde categorie niet nodig geoordeeld. De normale openbaarmaking overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn nr. 68/151/EEG van 9 maart 1968 is voor deze vennootschappen voldoende (lid 2 c).

Alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid moeten zonder uitzondering de bestemming van de resultaten openbaar maken.

Afdeling 12
Slotbepalingen

Artikel 51

De richtlijn geeft de Lid-staten een termijn van 18 maanden voor de noodzakelijke wijzigingen van hun wetgeving. Voorts wordt voor de inwerking-treding van deze wijzigingen een aanvullende termijn van 12 maanden gegeven. Op deze wijze kunnen de vennootschappen in staat gesteld worden, zo nodig, de organisatie van hun boekhouding aan te passen en zich in het algemeen voor te bereiden op het verstrekken van de door de onderhavige richtlijn gevraagde informatie.

In de schema's van de balans en de winst- en verliesrekening zijn enige posten opgenomen die betrekking hebben op verbonden ondernemingen. Ook in andere artikelen van deze richtlijn worden deze ondernemingen genoemd. Een omschrijving van deze ondernemingen wordt echter niet gegeven. Dit zal moeten geschieden in een latere richtlijn betreffende geconsolideerde jaarrekeningen die momenteel wordt voorbereid. In verband hiermee is bepaald dat de verplichting tot het verstrekken van de met betrekking tot verbonden ondernemingen verlangde inlichtingen in werking zal treden op hetzelfde tijdstip als voormelde richtlijn (lid 2).